

РЕГЛАМЕНТ НА СЪВЕТА (ЕИО) № 1408/71

от 14 юни 1971 година

за прилагането на схеми за социално осигуряване на наети лица и членове на техните семейства, които се движат в рамките на Общността

Съдържание

	Страница
ДЯЛ I:	ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ (член 1 до 12) 418
ДЯЛ II:	ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИЛОЖИМОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО (член 13 до 17) 422
ДЯЛ III:	ОСОБЕНИ РАЗПОРЕДБИ ВЪВ ВРЪЗКА С РАЗЛИЧНИТЕ КАТЕГОРИИ ОБЕЗЩЕТЕНИЯ 425
Глава 1:	Болест и майчинство
Раздел 1:	Общи разпоредби (член 18) 425
Раздел 2:	Работещи и членове на техните семейства (член 19 до 24) 425
Раздел 3:	Безработни лица и членове на техните семейства (член 25) 426
Раздел 4:	Лица, претендиращи за пенсия и членове на техните семейства (член 26) 427
Раздел 5:	Пенсионери и членове на техните семейства (член 27 до 34) 427
Раздел 6:	Разни разпоредби (член 35) 429
Раздел 7:	Възстановяване на разходи между институциите (член 36) 429
Глава 2:	Инвалидност
Раздел 1:	Работещи, които са субекти само на законодателства, съгласно които размерът на обезщетенията за инвалидност не зависи от продължителността на осигурителните периоди (член 37 до 39) 429
Раздел 2:	Работещи, които са субекти само на законодателства, съгласно които размерът на обезщетението за инвалидност зависи от продължителността на осигурителните периоди или периодите на постоянно пребиваване, или са субекти на законодателства от този тип и от типа, посочен в Раздел 1 (член 40) 430
Раздел 3:	Увеличаване на степента на инвалидност (член 41) 430
Раздел 4:	Възобновяване на предоставянето на обезщетения след спиране или отнемане – Преобразуване на обезщетения за инвалидност в обезщетения за старост (член 42 и 43) 431
Глава 3:	Старост и смърт (пенсии) (член 44 до 51) 432
Глава 4:	Трудови злополуки и професионална болест
Раздел 1:	Право на обезщетения (член 52 до 59) 435
Раздел 2:	Усложняване на професионална болест, за която е отпуснато обезщетение (член 60) 437
Раздел 3:	Разни разпоредби (член 61 и 62) 438
Раздел 4:	Възстановяване на разходи между институциите (член 63) 438

Глава 5:	Помощи при смърт (член 64 до 66)	438
Глава 6:	Безработица	
Раздел 1:	Общи разпоредби (член 67 и 68)	439
Раздел 2:	Безработни лица, които отиват в държава-членка, различна от компетентната държава (член 69 и 70)	440
Раздел 3:	Безработни лица, които по време на последната си трудова заетост постоянно са пребивавали в държава-членка, различна от компетентната държава (член 71)	440
Глава 7:	Семейни обезщетения и семейни помощи за наети и безработни лица	
Раздел 1:	Общи разпоредби (член 72)	441
Раздел 2:	Работещи и безработни лица, чиито семейства постоянно пребивават в държава-членка, различна от компетентната държава (член 73 до 76)	441
Глава 8:	Обезщетения за деца на издръжка на пенсионери и обезщетения за сираци (член 77 до 79)	442
ДЯЛ IV:	АДМИНИСТРАТИВНА КОМИСИЯ ЗА СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ НА МИГРИРАЩИ РАБОТНИЦИ (член 80 и 81)	444
ДЯЛ V:	КОНСУЛТАТИВЕН КОМИТЕТ ПО СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ НА МИГРИРАЩИ РАБОТНИЦИ (член 82 и 83)	445
ДЯЛ VI:	РАЗНИ РАЗПОРЕДБИ (член 84 до 93)	446
ДЯЛ VII:	ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ (член 94 до 99)	447

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ,

като взе предвид Договора за създаване на Европейската икономическа общност, и по-специално член 2, 7 и 51 от него;

като взе предвид предложенията на Комисията, изготвени след консултации с Административната комисия за социално осигуряване на мигриращи работници¹;

като взе предвид становищата на Европейския парламент²;

като взе предвид становищата на Икономическия и социален комитет³;

като има предвид все по-очевидната необходимост от общо преразглеждане на Регламент на Съвета № 3⁴ за социалното осигуряване на мигриращи работници, както в светлината на практическия опит в прилагането му от 1959 г. насам, така и в резултат на извършените изменения в националните законодателства;

като има предвид, че съществуващите разпоредби за координация като цяло могат да бъдат едновременно развивани, усъвършенствани и в известна степен опростени, като се

¹ ОВ, бр. 194, 28.10.1966 г., стр. 3333/66 и ОВ, бр. С 95, 21.09.1968 г., стр. 18.

² ОВ, бр. С 10, 14.02.1968 г., стр. 30 и ОВ, бр. С 135, 14.12.1968 г., стр. 4.

³ ОВ, бр. 64, 05.04.1967 г., стр. 1009/67 и ОВ, бр. С 21, 20.02.1969 г., стр. 18.

⁴ ОВ, бр. 30, 16.12.1958 г., стр. 561/58.

вземат под внимание съществуващите значителни различия между националните законодателства за социално осигуряване;

като има предвид, че в интерес на работещите, включително работещите в крайгранични райони, сезонните работници и моряците, в момента е целесъобразно всички основни разпоредби за прилагане на член 51 от Договора да се обединят в единен законодателен акт;

като има предвид, че поради съществуващите значителни различия между националните законодателства по отношение на лицата, за които те се прилагат, е препоръчително да се установи принципа, че регламентът се прилага за всички граждани на държавите-членки, които са осигурени по схеми за социално осигуряване на наети лица;

като има предвид, че разпоредбите за координиране на националните законодателства в областта на социалното осигуряване спадат към свободното движение на работещи, които са граждани на държавите-членки, и за целта следва да допринасят за подобряване на техния жизнен стандарт и условия за трудова заетост чрез гарантиране в рамките на Общността на първо място, равно третиране на всички граждани на държавите-членки съгласно различните национални законодателства, и на второ място, социално-осигурителни обезщетения за работещите и лицата на тяхна издръжка, независимо от мястото им на трудова заетост или постоянно пребиваване;

като има предвид, че тези цели трябва да се постигнат, по-конкретно чрез сумиране на всички периоди, които се вземат под внимание съгласно различните национални законодателства с оглед придобиване и запазване на правото на обезщетения и за изчисляване на размера на обезщетенията, и чрез предоставянето на обезщетения за различните категории лица, включени в приложното поле на регламента, независимо от мястото им на постоянно пребиваване в рамките на Общността;

като има предвид, че приетите разпоредби за координация при прилагането на разпоредбите на член 51 от Договора трябва да гарантират придобитите права и предимства на работещите, които се движат в рамките на Общността, без това да поражда неоснователно натрупване на обезщетения;

като има предвид, че за целта лицата, които имат право на обезщетения за инвалидност, старост и смърт (пенсии) трябва да могат да ползват всички полагащи им се обезщетения в различните държави-членки; като има предвид, че въпреки това, за да се избегне неоснователно натрупване на обезщетения, което би могло да настъпи, по-конкретно от дублирането на осигурителни периоди и други приравнени към тях периоди, е необходимо обезщетенията да се ограничават до най-голямата сума, която би била дължима на работещ от една от тези държави, ако цялата му трудова кариера е преминала в тази държава;

като има предвид, че за да се осигури мобилност на работната сила при подобрени условия, е необходимо да се гарантира по-тясна координация между осигурителните схеми за безработица и схемите за подпомагане при безработица на всички държави-членки; като има предвид, че поради това е особено подходящо, с оглед улесняване на търсенето на работа в различните държави-членки, на даден безработен да се отпускат за ограничен период от време обезщетенията за безработица, предвидени от законодателството на държавата-членка, чийто субект е бил последно;

като има предвид, че е желателно да се усъвършенства системата, предвидена в Регламент № 3, уреждащ семейните обезщетения в случай на разделени семейства, както по отношение на категориите лица, които следва да имат право на такива обезщетения, така и по отношение на механизма за отпускането им;

като има предвид, че с оглед на проблемите, свързани с безработицата, е целесъобразно правото на семейни обезщетения да се разшири и да включва членовете на семействата на безработни лица, които постоянно пребивават в държава-членка, различна от държавата, която е отговорна за изплащането на обезщетенията за безработица;

като има предвид, че освен това следва да се премахнат съществуващите ограничения за отпускането на семейни обезщетения, и че за да се гарантира изплащане на обезщетения за издръжката на членовете на разделени семейства, отделно от факта, че целта на тези обезщетения е да се насърчава прираста на населението, би било препоръчително да се определят общи правила за всички държави-членки и усилията в тази насока следва да продължават; но предвид големите различия между националните законодателства, следва да се приеме решение, което да отчита това положение: изплащане на семейни обезщетения в страната на упражняване на трудова заетост по отношение на пет страни и изплащане на семейни помощи в страната по местоживеене на членовете на семейството, когато страната на упражняване на трудова заетост е Франция;

като има предвид, че по аналогия на решенията, съдържащи се в Регламент на Съвета (ЕИО) № 1612/68⁵ от 15 октомври 1968 г. за свободно движение на работещи в рамките на Общността, е желателно да се създаде консултативен комитет, състоящ се от представители на работещите и работодателите, който да разглежда проблемите, с които се занимава административната комисия;

като има предвид, че настоящият регламент може да замени разпоредбите, предвидени в член 69, параграф 4 от Договора за създаване на Европейската общност за въглища и стомана;

ПРИЕ НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

ДЯЛ I

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 1

Определения

По смисъла на настоящия регламент:

(а) “работещ” означава:

(i) съобразно ограниченията, посочени в Приложение V, всяко лице, което задължително или продължително по избор е осигурено за един или повече от осигурителните случаи, обхванати от клоновете на схема за социално осигуряване на наети лица;

---

⁵ ОВ, бр. 259, 19.10.1968 г., стр. 2.

(ii) всяко лице, което е задължително осигурено за един или повече от осигурителните случаи, обхванати от разглежданите в настоящия регламент клонове на социално осигуряване, съгласно схема за социално осигуряване на всички постоянно пребиваващи лица или на цялото работещо население, ако лицето:

- може да се определи като наето лице, в зависимост от начина на управление или финансиране на такава схема, или
- ако не отговаря на тези критерии, задължително или продължително по избор е осигурено за друг посочен в Приложение V осигурителен случай съгласно схема за наети лица;

(iii) всяко лице, което е доброволно осигурено за един или повече от осигурителните случаи, обхванати от клоновете, разглеждани в настоящия регламент, съгласно схема за социално осигуряване на държава-членка за наети лица или за всички постоянно пребиваващи лица, или за определени категории постоянно пребиваващи лица, ако лицето е било задължително осигурено за същия осигурителен случай съгласно схема за наети лица на същата държава-членка;

(б) “работещ в крайграничен район” означава всяко наето лице, което упражнява трудова заетост на територията на дадена държава-членка, но постоянно пребивава на територията на друга държава-членка, в която по правило се връща ежедневно или поне веднъж седмично; въпреки това, работещ в крайграничен район, който е командирован другаде на територията на същата или друга държава-членка от предприятието, в което обичайно работи, и поради това командироване е възпрепятстван да се връща ежедневно или поне веднъж седмично на мястото на постоянното си пребиваване, запазва статута си на работещ в крайграничен район за срок от не повече от четири месеца;

(в) “сезонен работник” означава всеки работещ, който отива на територията на държава-членка, различна от тази, в която постоянно пребивава, за да извършва там работа от сезонен характер за предприятие или работодател от тази държава за срок, който в никакъв случай не може да надвишава осем месеца, и който пребивава на територията на споменатата държава през целия срок на работата си; приема се, че работа от сезонен характер е работа, която поради зависимостта ѝ от смяната на годишните времена автоматично се повтаря всяка година;

(г) “бежанец” има значението, определено в член 1 от Конвенцията за статута на бежанците, подписана в Женева на 28 юли 1951 г.;

(д) “лице без гражданство” има значението, определено в член 1 от Конвенцията за статута на лицата без гражданство, подписана в Ню Йорк на 28 септември 1954 г.;

(е) “член на семейството” означава всяко лице, което е определено или признато за член на семейството, или е определено като член на домакинството от законодателството, съгласно което се предоставят обезщетенията, или в случаите, посочени в член 22, параграф 1, буква “а” и член 39, от законодателството на държавата-членка, на чиято територия лицето постоянно пребивава; въпреки това, когато съгласно посочените законодателства за член на семейството или за член на домакинството се счита само лице, което живее под един и същи покрив с работещото лице, това условие се счита за изпълнено, ако въпросното лице е главно на издръжка на това работещо лице;

(ж) “наследник” означава всяко лице, което е определено или признато за такова от законодателството, съгласно което се отпускат обезщетенията; въпреки това, когато съгласно въпросното законодателство за наследник се счита само лице, което е живяло под един и същи покрив с починалото работещо лице, това условие се счита за изпълнено, ако лицето е било главно на издръжка на починалото работещо лице;

(з) “постоянно пребиваване” означава обичайно пребиваване;

(и) “пребиваване” означава временно пребиваване;

(к) “законодателство” означава законите, наредбите и други разпоредби, както и всички настоящи или бъдещи мерки за прилагане на всяка държава-членка, които се отнасят за клоновете и схемите на социално осигуряване, предвидени в член 4, параграф 1 и 2;

Терминът изключва разпоредби на съществуващи или бъдещи промишлени споразумения, независимо дали те са били или не са били предмет на решение на органите, което ги прави задължителни или разширява техния обхват. Въпреки това, когато такива промишлени споразумения служат за изпълнение на изискване за осигуряване съгласно посочените в предходната алинея закони и наредби, това ограничение може по всяко време да се премахне с декларация на съответната държава-членка, в която се посочват схемите от такъв род, за които се прилага настоящият регламент. За тази декларация се извършва уведомление и тя се публикува в съответствие с разпоредбите на член 96. Разпоредбите на предходната алинея нямат ефект на освобождаване от задължението за прилагане на разпоредбите на настоящия регламент за схемите, за които са се прилагали разпоредбите на Регламент № 3.

(л) “конвенция за социално осигуряване” означава всеки двустранен или многостранен акт, който специално обвързва или ще обвързва две или повече държави-членки, както и всеки друг многостранен акт, който обвързва или ще обвързва най-малко две държави-членки и една или повече други държави в областта на социалното осигуряване за всички или за част от клоновете и схемите, определени в член 4, параграф 1 и 2, заедно със сключените съгласно посочените актове споразумения от всякакво естество;

(м) “компетентен орган” означава, за всяка държава-членка, министърът, министрите или друг равностоен орган, който отговаря за схемите на социално осигуряване на цялата или на част от територията на въпросната държава;

(н) “административна комисия” означава комисията, посочена в член 80;

(о) “институция” означава, за всяка държава-членка, органът, който отговаря за прилагане на цялото или на част от законодателството;

(п) “компетентна институция” означава:

(i) институцията, при която съответното лице е осигурено в момента на подаване на заявлението за обезщетение; или

(ii) институцията, от която съответното лице има право или би имало право да получи обезщетение, ако то или член, или членове на семейството му постоянно пребивават на територията на държавата-членка, в която се намира институцията; или

(iii) институцията, която е определена от компетентния орган на съответната държава-членка; или

(iv) при схема, свързана с отговорност на работодателя за обезщетенията, посочени в член 4, параграф 1, съответният работодател или осигурител, или при неизправност от тяхна страна, орган, определен от компетентния орган на съответната държава-членка;

(р) “институция по местоживееене” и “институция по местопребиваване” означава съответно институцията, която е компетентна да предоставя обезщетения по местоживееенето на съответното лице и институцията, която е компетентна да предоставя обезщетения по местопребиваването на съответното лице съгласно прилаганото от тази институция законодателство или, когато не съществува такава институция, институцията, определена от компетентния орган на въпросната държава-членка;

(с) “компетентна държава” означава държавата-членка, на чиято територия се намира компетентната институция;

(т) “осигурителни периоди” означава периодите, през които са внасяни вноски или периодите на трудова заетост, които се определят или признават за осигурителни периоди от законодателството, съгласно което са завършени или се считат за завършени, както и всички приравнени на тях периоди, когато съгласно споменатото законодателство се считат за равностойни на осигурителни периоди;

(у) “периоди на трудова заетост” означава периодите, които са определени или признати като такива от законодателството, съгласно което са завършени, както и всички приравнени на тях периоди, когато съгласно споменатото законодателство се считат за равностойни на периоди на трудова заетост;

(ф) “обезщетения” и “пенсии” означава всички обезщетения и пенсии, включително всички техни елементи, които съобразно разпоредбите на Дял III се изплащат от обществени фондове, увеличения от преценка и допълнителни отчисления, както и еднократни обезщетения, които могат да се изплащат вместо пенсии, и плащания под формата на възстановяване на вноски;

(х) (i) “семеини обезщетения” означава всички непарични или парични обезщетения, които са предназначени за посрещане на семеини разходи съгласно законодателството, предвидено в член 4, параграф 1, буква “з”, без посочените в Приложение I специални помощи за раждане на дете;

(ii) “семеини помощи” означава периодични парични обезщетения, които се отпускат изключително според броя и, по целесъобразност, възрастта на членовете на семейството;

(ц) “помощи при смърт” означава всяко еднократно плащане в случай на смърт, без еднократните обезщетения, посочени в алинея “ф”.

Член 2

Лица, включени в приложното поле

1. Настоящият регламент се прилага за работещи, които са или са били субекти на законодателството на една или повече държави-членки, и които са граждани на една от

държавите-членки, или които са лица без гражданство или бежанци, които постоянно пребивават на територията на една от държавите-членки, както и за членовете на техните семейства и наследниците им.

2. В допълнение, настоящият регламент се прилага за наследниците на работещи, които са били субекти на законодателството на една или повече държави-членки, независимо от националността на въпросните работещи, когато наследниците им са граждани на една от държавите-членки или са лица без гражданство, или бежанци, които постоянно пребивават на територията на една от държавите-членки.

3. Настоящият регламент се прилага за държавни служители и за приравнени на тях лица съгласно приложимото законодателство, когато те са или са били субекти на законодателството на държава-членка, за която се прилага настоящият регламент.

Член 3

Еднакво третиране

1. Съобразно особените разпоредби на настоящия регламент, лицата, които постоянно пребивават на територията на една от държавите-членки, за които се прилага настоящият регламент, подлежат на същите задължения и се ползват със същите обезщетения съгласно законодателството на която и да е държава-членка, както гражданите на съответната държава.

2. Разпоредбите на параграф 1 важат за правото на избор на членове на органите на социално-осигурителни институции или на участие в тяхното номиниране, но не засягат законодателните разпоредби на която и да е държава-членка за избираемост или методите за номиниране.

3. Ако в Приложение II не е предвидено друго, разпоредбите на конвенциите за социално осигуряване, които остават в сила съгласно член 7, параграф 2, буква "в" и разпоредбите на сключените конвенции съгласно член 8, параграф 1 се прилагат за всички лица, за които се прилага настоящият регламент.

Член 4

Уредени въпроси

1. Настоящият регламент се прилага за цялото законодателство, което касае следните клонове на социално осигуряване:

(а) обезщетения за болест и майчинство;

(б) обезщетения за инвалидност, включително обезщетенията за поддържане или подобряване на способността за печалба на доходи;

(в) обезщетения за старост;

(г) обезщетения заради загуба на източника на средства за издръжка;

(д) обезщетения за трудови злополуки и професионална болест;

- (е) помощи при смърт;
- (ж) обезщетения за безработица;
- (з) семейни обезщетения.

2. Настоящият регламент се прилага за всички общи и специални схеми на социално осигуряване, независимо дали с или без плащане на лични вноски, и за схеми, които касаят отговорността на работодател или корабособственик за обезщетенията, посочени в параграф 1.

3. Въпреки това, разпоредбите на Дял III от настоящия регламент не засягат законодателните разпоредби на никоя държава-членка относно отговорността на корабособствениците.

4. Настоящият регламент не се прилага за социално и здравно подпомагане, за схеми на обезщетения за пострадали от войни или последици от тях, или за специални схеми за държавни служители и приравнени на тях лица.

Член 5

Декларации от държавите-членки за приложното поле на настоящия регламент

Държавите-членки посочват законодателството и схемите по член 4, параграф 1 и 2, минималните обезщетения по член 50 и обезщетенията по член 77 и 78 в декларации, които подлежат на уведомяване и публикуване в съответствие с член 96.

Член 6

Конвенции за социално осигуряване, които се заменят с настоящия регламент

Съобразно разпоредбите на член 7, 8 и 46, параграф 4, настоящият регламент заменя, по отношение на уредените от него лица и въпроси, разпоредбите на всяка конвенция за социално осигуряване, която обвързва:

- (а) изключително две или повече държави-членки, или
- (б) най-малко две държави-членки и една или повече други държави, когато в уреждането на съответните случаи не участва институция на една от последно споменатите държави.

Член 7

Международни разпоредби, които не се засягат от разпоредбите на настоящия регламент

1. Настоящият регламент не засяга задълженията, произтичащи от:

- (а) влязла в сила конвенция, след ратификация от една или повече държави-членки, която е приета от Международната конференция по труда;

(б) Европейските временни споразумения за социално осигуряване от 11 декември 1953 г., сключени между държавите-членки и Съвета на Европа.

2. Независимо от разпоредбите на член 6, продължават да се прилагат:

(а) Споразумението от 27 юли 1950 г. за социално осигуряване на лицата, осигуряващи превоз по р. Рейн, преразгледано на 13 февруари 1961 г.;

(б) Европейската конвенция от 9 юли 1956 г. за социално осигуряване за работещите в международния транспорт;

(в) изброените в Приложение II конвенции за социално осигуряване.

Член 8

Сключване на конвенции между държави-членки

1. При възникване на необходимост, две или повече държави-членки могат да сключват помежду си конвенции въз основа на принципите и в духа на настоящия регламент.

2. Всяка държава-членка изпраща уведомление в съответствие с разпоредбите на член 96, параграф 1 за всяка сключена конвенция с друга държава-членка съгласно разпоредбите на параграф 1.

Член 9

Придобиване на право на доброволно или незадължително продължено осигуряване

1. Разпоредбите на законодателството на която и да е държава-членка, съгласно които придобиването на правото на доброволно или незадължително продължено осигуряване зависи от постоянното пребиваване на територията на тази държава, не се прилагат за постоянно пребиваващи лица на територията на друга държава-членка при условие, че в определен период от предишната им трудова кариера са били субекти на законодателството на първата държава.

2. Когато съгласно законодателството на дадена държава-членка придобиването на право на доброволно или незадължително продължено осигуряване зависи от завършването на осигурителни периоди, всички завършени такива периоди съгласно законодателството на друга държава-членка се вземат предвид, доколкото е необходимо, като завършени съгласно законодателството на първата държава.

Член 10

Отмяна на клаузите за постоянно пребиваване – Ефект на задължителното осигуряване върху възстановяването на вноски

1. Ако в настоящия регламент не е предвидено друго, придобитите съгласно законодателството на една или повече държави-членки парични обезщетения за инвалидност, старост или заради загуба на източника на средства за издръжка, пенсия за трудова злополука или професионална болест и помощи при смърт не подлежат на никакво намаление, изменение, спиране, отнемане или конфискация, заради факта, че

получателят постоянно пребивава на територията на държава-членка, различна от тази, в която се намира институцията, която отговаря за изплащането на обезщетенията.

Разпоредбите на предходната алинея важат и за отпускните еднократни обезщетения при повторна женитба на преживял съпруг, който е имал право на наследствена пенсия.

2. Когато съгласно законодателството на държава-членка възстановяването на вноски зависи от това съответното лице да е престанало да подлежи на задължително осигуряване, това условие не се счита за изпълнено, ако съответното лице подлежи на задължително осигуряване като работещ съгласно законодателството на друга държава-членка.

Член 11

Преценка на обезщетения

За дължимите обезщетения съгласно законодателството на дадена държава-членка се прилагат предвидените от това законодателство правила за преценка, съгласно разпоредбите на настоящия регламент.

Член 12

Предотвратяване на натрупване на обезщетения

1. Настоящият регламент не може нито да предоставя, нито да запазва правото на няколко обезщетения от един и същи вид за един и същи период на задължително осигуряване. Въпреки това, тази разпоредба не важи за обезщетения за инвалидност, старост, смърт (пенсии) или професионална болест, които се отпускат от институциите на две или повече държави-членки в съответствие с разпоредбите на член 41, 43, параграф 2 и 3, член 46, 50 и 51 или член 60, параграф 1, буква “б”.

2. Позоваване на законодателните разпоредби на държава-членка за намаляване, спиране или отнемане на обезщетения в случаи на натрупване на други социално-осигурителни обезщетения или други доходи може да се извършва, дори и когато такива обезщетения са придобити съгласно законодателството на друга държава-членка, или когато такъв доход възниква на територията на друга държава-членка. Въпреки това, тази разпоредба не се прилага, когато съответното лице получава обезщетения от един и същи вид за инвалидност, старост, смърт (пенсии) или професионална болест, които са отпуснати от институциите на две или повече държави-членки в съответствие с разпоредбите на член 46, 50, 51 или 60, параграф 1, буква “б”.

3. В случай на лице, което получава обезщетения за инвалидност или предварителни обезщетения за старост, и което упражнява професионална или търговска дейност, срещу това лице може да се извършва позоваване на законодателните разпоредби на дадена държава-членка за намаляване, спиране или отнемане на обезщетения, дори и когато лицето упражнява дейността си на територията на друга държава-членка.

4. Платима съгласно холандското законодателство пенсия за инвалидност, когато съгласно член 57, параграф 3, буква “в” или член 60, параграф 2, буква “а” холандската институция е длъжна да участва и в разноските за отпуснати съгласно законодателството на друга държава-членка обезщетения за професионална болест, може да се намалява с дължимата

сума спрямо институцията на другата държава-членка, която отговаря за отпускането на обезщетенията за професионална болест.

ДЯЛ II

ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИЛОЖИМОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО

Член 13

Общи правила

1. Работещ, за когото се прилага настоящият регламент, е субект на законодателството на само една държава-членка. Това законодателство се определя в съответствие с разпоредбите на настоящия дял.

2. Съобразно разпоредбите на член 14 до 17:

(а) работещ, който е нает на работа на територията на една държава-членка, е субект на законодателството на тази държава, дори и ако постоянно пребивава на територията на друга държава-членка, или ако седалището или мястото на стопанска дейност на предприятието или лицето, което го е наело на работа се намира на територията на друга държава-членка;

(б) работещ, който е нает на работа на борда на плавателен съд, плаващ под флага на държава-членка, е субект на законодателството на тази държава;

(в) държавните служители и приравнените на тях лица са субекти на законодателството на държавата-членка, на което се подчинява учреждението, в което работят;

(г) работещ, който е мобилизиран или повторно мобилизиран на служба в армията или на цивилна служба от дадена държава-членка, е субект на законодателството на тази държава; ако съгласно това законодателство правото на обезщетение зависи от завършването на осигурителни периоди преди постъпване или след освобождаване от такава военна или цивилна служба, завършените осигурителни периоди съгласно законодателството на която и да е друга държава-членка се взема предвид, доколкото е необходимо, като завършени осигурителни периоди съгласно законодателството на първата държава.

Член 14

Особени правила

1. Разпоредбите на член 13, параграф 2, буква "а" се прилагат при съблюдаване на следните изключения и обстоятелства:

(а) (i) Работещ, който е нает на работа на територията на държава-членка от предприятие, в което обичайно работи, който е командирован от това предприятие на територията на друга държава-членка да извършва работа там за въпросното предприятие, продължава да бъде субект на законодателството на първата държава-членка при условие, че очакваната продължителност на въпросната работа не превишава дванадесет месеца, и че лицето не е изпратено да замести друг работещ, чийто срок на командироване е изтекъл;

(ii) Ако поради непредвидими обстоятелства продължителността на работата, която трябва да се извърши превишава първоначално очакваната продължителност и превишава 12 месеца, законодателството на първата държава-членка продължава да се прилага до завършването на въпросната работа при условие, че е налице съгласие от страна на компетентния орган на държавата-членка, на чиято територия е командировано съответното лице или от страна на определената от този орган институция; такова съгласие трябва да се поиска преди края на първоначалния дванадесетмесечен срок. Въпреки това, такова съгласие не може да се дава за срок по-голям от дванадесет месеца.

(б) Работещ, който е нает на работа като член на екипажа на предприятие, което за своя или за чужда сметка извършва услуги по международен железопътен, автомобилен, въздушен или речен превоз на пътници или стоки, и чието седалище или място на стопанска дейност се намира на територията на държава-членка, е субект на законодателството на последно споменатата държава при следните ограничения:

(i) когато посоченото предприятие има клон или постоянно представителство на територията на друга държава-членка, различна от тази, в която се намира седалището или мястото му на стопанска дейност, работещ, който е нает на работа в такъв клон или представителство, е субект на законодателството на държавата-членка, на чиято територия се намира съответният клон или постоянно представителство;

(ii) когато работещ е нает на работа предимно на територията на държавата-членка, в която постоянно пребивава, той е субект на законодателството на тази държава, дори и ако предприятието, за което работи няма седалище, място на стопанска дейност, клон или постоянно представителство на тази територия;

(в) Работещ, различен от такъв, който е нает на работа в сферата на международния транспорт, който обичайно упражнява дейността си на територията на две или повече държави-членки, е субект на:

(i) законодателството на държавата-членка, в която постоянно пребивава, ако отчасти упражнява дейността си на тази територия, или ако работи за няколко предприятия или няколко работодатели, чиито седалища или места на стопанска дейност се намират на територията на различни държави-членки;

(ii) законодателството на държавата-членка, на чиято територия се намира седалището или мястото на стопанска дейност на наелото го на работа предприятие или физическо лице, ако работещият не пребивава постоянно на територията на нито една от държавите-членки, в които упражнява дейността си;

(г) Работещ, който е нает на работа на територията на една държава-членка от предприятие, чието седалище или място на стопанска дейност се намира на територията на друга държава-членка, и който прекосява общата граница между тези държави, е субект на законодателството на държавата-членка, на чиято територия се намира седалището или мястото на стопанска дейност на предприятието.

2. Разпоредбите на член 13, параграф 2, буква “б” се прилагат при съблюдаване на следните изключения и обстоятелства:

(а) Работещ, който е нает на работа от предприятие, в което обичайно работи, или на територията на държава-членка, или на борда на плавателен съд, плаващ под флага на държава-членка, който е командирован от това предприятие на борда на плавателен съд, плаващ под флага на друга държава-членка, за да извършва работа там за това предприятие, съобразно условията, предвидени в параграф 1, буква "а", продължава да бъде субект на законодателството на първата държава-членка;

(б) Работещ, който без да е обичайно нает на работа по море извършва работа в териториалните води или в пристанище на държава-членка на борда на плавателен съд, плаващ под флага на друга държава-членка, но не е член на екипажа на плавателния съд, е субект на законодателството на първата държава;

(в) Работещ, който е нает на работа на борда на плавателен съд, плаващ под флага на държава-членка, и който получава възнаграждение за тази работа от предприятие или лице, чието седалище или място на стопанска дейност се намира на територията на друга държава-членка, е субект на законодателството на последно споменатата държава, ако въпросният работещ постоянно пребивава на територията на тази държава; предприятието или лицето, което изплаща възнаграждението се счита за работодател по смисъла на споменатото законодателство.

3. Законодателните разпоредби на държава-членка, съгласно които пенсионер, който упражнява професионална или търговска дейност не подлежи на задължително осигуряване за тази дейност, се прилагат и за пенсионер, чиято пенсия е придобита съгласно законодателството на друга държава-членка.

Член 15

Правила за доброволно осигуряване или незадължително продължено осигуряване

1. Разпоредбите на член 13 и 14 не се прилагат за доброволно осигуряване или незадължително продължено осигуряване.

2. Когато прилагането на законодателството на две или повече държави-членки води до натрупване на осигуровки:

- съгласно схема за задължително осигуряване и една или повече схеми за доброволно или незадължително продължено осигуряване, съответното лице подлежи само на схемата за задължително осигуряване;

- съгласно две или повече схеми за доброволно или незадължително продължено осигуряване, съответното лице да се включи само в избраната от него схема за доброволно или незадължително продължено осигуряване.

3. Въпреки това, по отношение на (пенсии за) инвалидност, старост и смърт, съответното лице може да се включи в схемата за доброволно или незадължително продължено осигуряване на дадена държава-членка, дори и ако лицето задължително подлежи на законодателството на друга държава-членка до изрично или косвено допустимата от първата държава-членка степен.

Съответното лице, което подава заявление за включване в схема за доброволно или незадължително продължено осигуряване в държава-членка, чието законодателство в

допълнение към такова осигуряване предвижда и допълнително осигуряване по избор, може да се включи само в последно посочената осигурителна схема.

Член 16

Особени правила за лица, които са наети на работа в дипломатически мисии и консулски служби, и за служители от помощния персонал на Европейските общности

1. Разпоредбите на член 13, параграф 2, буква “а” се прилагат за лицата, които са наети на работа в дипломатически мисии и консулски служби, както и за личния домакински персонал на представителите на такива мисии и служби.
2. Въпреки това, работещите по параграф 1, които са граждани на акредитиращата или на изпращащата държава-членка могат да изберат да бъдат субекти на законодателството на тази държава. Това право на избор може да се подновява в края на всяка календарна година и няма обратна сила.
3. По отношение на другите разпоредби, освен тези, които се отнасят за семейните помощи, чието отпускане се урежда от приложимите условия за наемане на работа на служители от помощния персонал на Европейските общности, тези служители могат да избират да бъдат субекти на законодателството на държавата-членка, на чиято територия са наети на работа, на законодателството на държавата-членка, чийто субект последно са били или на законодателството на държавата-членка, чиито граждани са. Това право на избор, което може да се упражнява само веднъж, влиза в сила от деня на постъпване на работа.

Член 17

Изключения от разпоредбите на член 13 до 16

Две или повече държави-членки или компетентните органи на тези държави могат по общо споразумение да предвиждат изключения от разпоредбите на член 13 до 16 в интерес на определени работещи или категории работещи лица.

ДЯЛ III

ОСОБЕНИ РАЗПОРЕДБИ ВЪВ ВРЪЗКА С РАЗЛИЧНИТЕ КАТЕГОРИИ ОБЕЗЩЕТЕНИЯ

ГЛАВА 1

БОЛЕСТ И МАЙЧИНСТВО

Раздел 1

Общи разпоредби

Член 18

Сумиране на осигурителни периоди

1. Компетентната институция на държава-членка, според чието законодателство придобиването, запазването или възстановяването на правото на обезщетения зависи от завършването на осигурителни периоди, отчита, доколкото е необходимо, завършените осигурителни периоди съгласно законодателството на друга държава-членка като завършени съгласно прилаганото от въпросната институция законодателство.
2. Разпоредбите на параграф 1 се прилагат за сезонни работници, дори и за периоди преди евентуално прекъсване на осигуряването, които превишават допустимия период съгласно законодателството на компетентната държава, но при условие, че няма прекъсване на осигуряването на съответния работник за срок повече от четири месеца.

Раздел 2

Работещи и членове на техните семейства

Член 19

Постоянно пребиваване в държава-членка, различна от компетентната държава – Общи правила

1. Работещ, който постоянно пребивава на територията на държава-членка, различна от компетентната държава, и който отговаря на предвидените от законодателството на компетентната държава условия за придобиване на право на обезщетения, като при необходимост се вземат предвид разпоредбите на член 18, получава в държавата, в която постоянно пребивава:

(а) предоставяните от името на компетентната институция непарични обезщетения от институцията по местоживееене, в съответствие с разпоредбите на прилаганото от тази институция законодателство, като осигурено при нея лице;

(б) предоставяните от компетентната институция парични обезщетения в съответствие с прилаганото от нея законодателство. Въпреки това, по споразумение между компетентната институция и институцията по местоживееене, такива обезщетения могат да се предоставят от последно посочената институция от името на първата посочена институция в съответствие със законодателството на компетентната държава.

2. Разпоредбите на параграф 1, буква “а” се прилагат по аналогия за членове на семейството, които постоянно пребивават на територията на държава-членка, различна от компетентната държава, когато същите нямат право на такива обезщетения съгласно законодателството на държавата, на чиято територия постоянно пребивават.

Член 20

Работещи в крайгранични райони и членове на техните семейства – Особени правила

Работещ в крайграничен район също може да получава обезщетения на територията на компетентната държава. Такива обезщетения се предоставят от компетентната институция в съответствие с разпоредбите на законодателството на тази държава, все едно, че

работещият постоянно пребивава в тази държава. Членовете на неговото семейство могат да получават непарични обезщетения при същите условия; въпреки това, освен в спешни случаи, получаването на такива обезщетения зависи от наличието на споразумение между съответните държави или между компетентните органи на тези държави, или при отсъствие на такова споразумение, от предварително разрешение от компетентната институция.

Член 21

Пребиваване или смяна на постоянното пребиваване в компетентната държава

1. Посочените в член 19 работещ и членовете на неговото семейство, които пребивават на територията на компетентната държава, получават обезщетения в съответствие с разпоредбите на законодателството на тази държава като постоянно пребиваващи на нейна територия, дори и ако преди пребиваването си вече са получавали обезщетения за същия случай на болест или майчинство.

2. Посочените в член 19 работещ и членовете на неговото семейство, които сменят постоянното си пребиваване на територията на компетентната държава, получават обезщетения в съответствие с разпоредбите на законодателството на тази държава, дори и ако преди смяната на постоянното си пребиваване вече са получавали обезщетения за същия случай на болест или майчинство.

Член 22

Пребиваване извън територията на компетентната държава – Завръщане или смяна на постоянното пребиваване в друга държава-членка по време на болест или майчинство – Необходимост от заминаване в друга държава-членка за получаване на подходящо лечение

1. Работещ, който отговаря на предвидените от законодателството на компетентната държава условия за придобиване на право на обезщетения, като при необходимост се вземат предвид разпоредбите на член 18, и:

(а) чието състояние налага необходимост от незабавни обезщетения по време на пребиваване на територията на друга държава-членка;

или

(б) който, след като е придобил право на обезщетения за сметка на компетентната институция, е получил разрешение от тази институция да се завърне на територията на държавата-членка, в която постоянно пребивава или да смени постоянното си пребиваване на територията на друга държава-членка; или

(в) който е получил разрешение от компетентната институция да отиде на територията на друга държава-членка, за да получи подходящо за състоянието си лечение, има право на:

(i) предоставяните от името на компетентната институция непарични обезщетения от институцията по местопребиваване или местоживеене, в съответствие с разпоредбите на прилаганото от тази институция законодателство, като застраховано при нея лице;

въпреки това, продължителността на периода, през който се предоставят обезщетенията се урежда от законодателството на компетентната държава;

(ii) предоставяните от компетентната институция парични обезщетения, в съответствие с разпоредбите на прилаганото от нея законодателство. Въпреки това, по споразумение между компетентната институция и институцията по местопребиваване или местоживееене, такива обезщетения могат да се предоставят от последно спомената институция от името на първата посочена институция, в съответствие с разпоредбите на законодателството на компетентната държава.

2. Отказ за даване на разрешението, което се изисква съгласно параграф 1, буква “б”, може да се дава само, ако се установи, че движението на съответното лице би могло да навреди на здравословното му състояние или на получаването на медицинско лечение.

Не може да се прави отказ за даване на разрешението, което се изисква съгласно параграф 1, буква “в”, когато съответното лице не може да получи въпросното лечение на територията на държавата-членка, в която постоянно пребивава.

3. Разпоредбите на параграф 1 и 2 се прилагат за членовете на семейството на работещ по отношение на непарични обезщетения.

4. Фактът, че разпоредбите на параграф 1 се прилагат за работещ не засяга правото на обезщетение на членовете на неговото семейство.

Член 23

Изчисляване на парични обезщетения

1. Компетентната институция на държава-членка, чието законодателство предвижда изчисляването на паричните обезщетения да се извършва въз основа на средна надница или заплата, определя тази средна надница или заплата изключително въз основа на надниците или заплатите, за които е потвърдено, че са изплатени през завършените периоди съгласно споменатото законодателство.

2. Компетентната институция на държава-членка, чието законодателство предвижда изчисляването на паричните обезщетения да се извършва въз основа на стандартна надница или заплата, взема предвид изключително само стандартната надница или заплата или, по целесъобразност, средно аритметичната стойност на стандартните надници или заплати за завършените периоди съгласно споменатото законодателство.

3. Компетентната институция на държава-членка, съгласно чието законодателство размерът на паричните обезщетения се променя според броя на членовете на семейството, взема под внимание като постоянно пребиваващи на територията на компетентната държава и членовете на семейството на съответното лице, които постоянно пребивават на територията на друга държава-членка.

Член 24

Значителни непарични обезщетения

1. Когато правото на работещ или на член на семейството му, на протеза, скъпо струващо устройство или други значителни непарични обезщетения е било признато от институцията на държава-членка преди лицето да е започнало да се осигурява при институцията на друга държава-членка, въпросният работещ получава такива обезщетения за сметка на първата институция, дори и ако същите се отпускат, след като лицето започне да се осигурява при втората институция.

2. Административната комисия съставя списъка на обезщетенията, за които важат разпоредбите на параграф 1.

Раздел 3

Безработни лица и членове на техните семейства

Член 25

1. Безработно лице, за което важат разпоредбите на член 69, параграф 1 и разпоредбите на второто изречение на член 71, параграф 1, буква “б”, подточка (ii), и което отговаря на предвидените от законодателството на компетентната държава условия за придобиване на право на парични и непарични обезщетения, като по целесъобразност се вземат под внимание разпоредбите на член 18, получава за срока, предвиден в член 69, параграф 1, буква “в”:

(а) предоставяните от името на компетентната институция непарични обезщетения от институцията на държавата-членка, в която лицето търси работа, съобразно разпоредбите на прилаганото законодателство от последно споменатата институция като осигурено при нея лице;

(б) предоставяните от компетентната институция парични обезщетения, съобразно разпоредбите на прилаганото от нея законодателство. Въпреки това, по споразумение между компетентната институция и институцията на държавата-членка, в която безработното лице търси работа, обезщетенията могат да се предоставят от последно споменатата институция от името на първата институция, в съответствие с разпоредбите на законодателството на компетентната държава. Обезщетения за безработица по член 69, параграф 1 не се отпускат за периода, през който се получават парични обезщетения.

2. Напълно безработно лице, за което важат разпоредбите на член 71, параграф 1, буква “а”, подточка (ii) или разпоредбите на първото изречение на член 71, параграф 1, буква “б”, подточка (ii), получава парични и непарични обезщетения в съответствие с разпоредбите на законодателството на държавата-членка, на чиято територия постоянно пребивава като лице, което е било субект на това законодателство по време на последната си трудова заетост, като при необходимост се вземат под внимание разпоредбите на член 18; разноските за такива обезщетения се поемат от институцията на страната по постоянно пребиваване.

3. Когато безработно лице отговаря на условията, предвидени от законодателството на държавата-членка, която отговаря за разноските за обезщетения за безработица, за придобиване на право на обезщетения за болест и майчинство, като при необходимост се вземат под внимание разпоредбите на член 18, членовете на неговото семейство получават такива обезщетения, независимо от държавата-членка, на чиято територия пребивават временно или постоянно. Такива обезщетения се предоставят от институцията

по местоживеене или местопребиваване, в съответствие с разпоредбите на прилаганото от нея законодателство, от името на компетентната институция на държавата-членка, която отговаря за разноските за обезщетения за безработица.

4. Без да се нарушава никоя от законодателните разпоредби на държава-членка, която допуска удължаване на периода, през който могат да се отпускат обезщетения за болест, при форсмажорни обстоятелства компетентната институция може да удължава предвидения в параграф 1 срок в рамките на определения от прилаганото от нея законодателство срок.

Раздел 4

Лица, претендиращи за пенсия и членове на техните семейства

Член 26

Право на непарични обезщетения при прекратяване на правото на обезщетения от последната компетентна институция

1. Работещ, членовете на неговото семейство или наследниците му, които по време на проучването на искане за пенсия, престанат да имат право на непарични обезщетения съгласно законодателството на последната компетентна държава-членка, независимо от това получават такива обезщетения при следните условия: непарични обезщетения се предоставят в съответствие с разпоредбите на законодателството на държавата-членка, на чиято територия постоянно пребивава съответното лице или лица при условие, че същите имат право на такива обезщетения съгласно това законодателство или биха имало право на такива обезщетения съгласно законодателството на друга държава-членка, ако са пребивавали постоянно на територията на тази държава, като при необходимост се вземат под внимание разпоредбите на член 18.

2. Лице, претендиращо за пенсия, което има право на непарични обезщетения съгласно законодателството на държава-членка, което задължава съответното лице лично да плаща осигурителни вноски за болест през периода на проучване на искането му за пенсия, престава да има право на непарични обезщетения в края на втория месец, за който не са внесени дължимите вноски.

3. Непаричните обезщетения, които се предоставят в съответствие с разпоредбите на параграф 1 са за сметка на институцията, която е събирала вноските съгласно разпоредбите на параграф 2; когато съгласно разпоредбите на параграф 2 не се дължат вноски, след отпускане на пенсията съобразно разпоредбите на член 28, институцията, която отговаря за разходите за непаричните обезщетения, възстановява сумата на предоставените обезщетения на институцията по местоживеене.

Раздел 5

Пенсионери и членове на техните семейства

Член 27

Платими пенсии съгласно законодателството на няколко държави, когато се ползва право на непарични обезщетения в страната на постоянно пребиваване

Пенсионер, който има право да получава пенсии съгласно законодателството на две или повече държави-членки, и който има право на непарични обезщетения съгласно законодателството на държавата-членка, на чиято територия постоянно пребивава, като при необходимост се вземат под внимание разпоредбите на член 18 и Приложение V, получава, заедно с членовете на семейството си, такива обезщетения от и за сметка на институцията по местоживееене като пенсионер, чиято пенсия е платима единствено съгласно законодателството на последно посочената държава.

Член 28

Платими пенсии съгласно законодателството на една или повече държави в, когато не се ползва право на непарични обезщетения в страната на постоянно пребиваване

1. Пенсионер, който има право на пенсия или пенсии съгласно законодателството на една или повече държави-членки, и който няма право на непарични обезщетения съгласно законодателството на държавата-членка, на чиято територия постоянно пребивава, въпреки всичко получава такива обезщетения за себе си и за членовете на своето семейство, ако би имал право на това, като при необходимост се вземат под внимание разпоредбите на член 18 и Приложение V, съгласно законодателството на държавата-членка или поне на една от държавите-членки, които са компетентни по отношение на пенсиите, ако той постоянно е пребивавал на територията на тази държава. Обезщетенията се предоставят от името на институцията, посочена в параграф 2, от институцията по местоживееене все едно, че съответното лице е пенсионер съгласно законодателството на държавата, на чиято територия постоянно пребивава и има право на непарични обезщетения.

2. В уредените в параграф 1 случаи, разходите за непарични обезщетения са за сметка на институцията, която се определя съгласно следните правила:

(а) когато пенсионерът има право на посочените обезщетения съгласно законодателството на една единствена държава-членка, разходите са за сметка на компетентната институция на тази държава;

(б) когато пенсионерът има право на посочените обезщетения съгласно законодателството на две или повече държави-членки, разходите за тези обезщетения са за сметка на компетентната институция на държавата-членка, съгласно чието законодателство пенсионерът е завършил най-дълъг осигурителен период; ако в резултат на прилагането на това правило се окаже, че няколко институции отговарят за разходите за обезщетенията, разходите са за сметка на институцията, при която пенсионерът последно е бил осигурен.

Член 29

Постоянно пребиваване на членовете на семейството в държава, различна от тази, в която постоянно пребивава пенсионерът – Смяна на постоянното пребиваване в държавата, в която постоянно пребивава пенсионерът

1. Членовете на семейството на пенсионер, който има право да получава пенсия или пенсии съгласно законодателството на една или повече държави-членки, които постоянно пребивават на територията на държава-членка, различна от тази, в която постоянно пребивава пенсионерът, когато последният има право на непарични обезщетения съгласно законодателството на държава-членка, получават такива обезщетения все едно, че

пенсионерът постоянно пребивава на територията на тяхното постоянно пребиваване. Такива обезщетения се предоставят от институцията по местоживее на членовете на семейството в съответствие с разпоредбите на прилаганото от тази институция законодателство, а разходите за това са за сметка на институцията по местоживее на пенсионера.

2. Посочените в параграф 1 членове на семейството, които сменят постоянното си пребиваване на територията на държавата-членка, в която постоянно пребивава пенсионерът, получават обезщетения съгласно законодателството на тази държава, дори и ако преди да сменят постоянното си пребиваване вече са получавали обезщетения за същия случай на болест или майчинство.

Член 30

Значителни непарични обезщетения

Разпоредбите на член 24 се прилагат по аналогия за пенсионери.

Член 31

Пребиваване на пенсионер и/или член на неговото семейство в държава, различна от държавата на постоянно пребиваване

Пенсионер, който има право на пенсия или пенсии съгласно законодателството на една или повече държави-членки, и който има право на непарични обезщетения съгласно законодателството на една от тези държави, заедно с членовете на семейството му, получават такива обезщетения, докато пребивават на територията на държава-членка, различна от държавата, в която постоянно пребивават. Тези обезщетения се предоставят от институцията по местопребиваване, в съответствие с прилаганото от нея законодателство, а разходите за това са за сметка на институцията по местоживее на пенсионера.

Член 32

Особени разпоредби относно отговорността за разходите за обезщетенията, които се предоставят на бивши работници в крайгранични райони, членовете на техните семейства или техните наследници

Разходите за обезщетенията, които съгласно разпоредбите на член 27 се предоставят на пенсионер, който е бивш работник в крайграничен район или наследник на работник в крайграничен район, както и разходите за обезщетенията, които съгласно разпоредбите на член 27 или 31 се предоставят на членовете на неговото семейство, когато работникът в крайграничен район е работил като такъв през трите месеца, които непосредствено предшестват датата, на която пенсията е станала платима в деня на смъртта му, се поделят поравно между институцията по местоживее на пенсионера и институцията, при която същият е бил последно осигурен.

Член 33

Дължими вноски от пенсионери

Отговорната за изплащането на пенсия институция, която принадлежи на държава-членка, чието законодателство предвижда приспадане от пенсиите на дължими от пенсионер вноски за покриване на непарични обезщетения, има право да извършва такова приспадане, което се изчислява съобразно съответното законодателство, от платимата от въпросната институция пенсия, доколкото разходите за непаричните обезщетения по член 27, 28, 31 и 32 са за сметка на институция на споменатата държава-членка.

Член 34

Обща разпоредба

Разпоредбите на член 27 до 33 не се прилагат за пенсионер или за членове на неговото семейство, които имат право на непарични обезщетения съгласно законодателството на държава-членка вследствие на упражняването на професионална или търговска дейност. В такъв случай, по смисъла на настоящата глава, съответното лице се счита за работещ или за член на семейството на работещ.

Раздел 6

Разни разпоредби

Член 35

Приложима схема при наличие на няколко схеми в страната на постоянно или временно пребиваване – Предишно заболяване – Максимален период, през който се отпускат обезщетения

1. Когато законодателството на страната на местопребиваване или местоживеене съдържа няколко осигурителни схеми за болест или майчинство, приложимите разпоредби съгласно член 19, 21, параграф 1, член 22, 25, 26, 28, параграф 1, член 29, параграф 1 или член 31 са разпоредбите на схемата, която се отнася за работещите в стоманодобивната промишленост. Въпреки това, когато посоченото законодателство включва специална схема за работещите в мини и подобни предприятия, разпоредбите на тази схема се прилагат за тази категория работещи и за членовете на техните семейства при условие, че институцията по местопребиваване или местоживеене е компетентна да прилага такава схема.
2. Когато съгласно законодателството на държава-членка отпускането на обезщетения зависи от произхода на болестта, това условие не важи нито за работещи, нито за членовете на техните семейства, за които се прилага настоящият регламент, независимо от държавата-членка, на чиято територия постоянно пребивават.
3. Когато законодателството на държава-членка определя максимален срок, през който могат да се отпускат обезщетения, институцията, която прилага това законодателство може, по целесъобразност, да взема предвид периода, през който вече са били предоставяни обезщетения от институцията на друга държава-членка за същия случай на болест или майчинство.

Раздел 7

Възстановяване на разходи между институциите

Член 36

1. Без да се нарушават разпоредбите на член 32, непаричните обезщетения, които се предоставят в съответствие с разпоредбите на настоящата глава от институцията на една държава-членка от името на институцията на друга държава-членка се възстановяват в пълен размер.

2. Възстановяването на разходи по параграф 1 се определя и извършва по предвидения за това ред в посочения в член 97 регламент за прилагане, или при представяне на доказателство за действително извършените разходи, или на основата на еднократни плащания.

В последния случай размерът на еднократните плащания трябва да гарантира максимална близост на възстановената сума до действително извършените разходи.

3. Две или повече държави-членки, или компетентните органи на тези държави могат да предвидят други методи за възстановяване на разходи или да направят отказ от възстановяването на разходи между институциите под тяхна юрисдикция.

ГЛАВА 2

ИНВАЛИДНОСТ

Раздел 1

Работещи, които са субекти само на законодателства, съгласно които размерът на обезщетенията за инвалидност не зависи от продължителността на осигурителните периоди

Член 37

Общи разпоредби

1. Работещ, който последователно или с прекъсване е бил субект на законодателството на две или повече държави-членки, и който има завършени осигурителни периоди изключително съгласно законодателство, според което размерът на обезщетенията за инвалидност не зависи от продължителността на осигурителните периоди, получава обезщетения в съответствие с разпоредбите на член 39. Разпоредбите на настоящия член не засягат пенсионните увеличения или добавки за деца, които се отпускат в съответствие с разпоредбите на Глава 8.

2. В Приложение III са изброени действащите на територията на всяка от заинтересованите държави-членки законодателства от споменатия в параграф 1 вид.

Член 38

Сумиране на осигурителни периоди

1. Компетентната институция на държава-членка, съгласно чието законодателство придобиването, запазването или възстановяването на правото на обезщетение зависи от

завършването на осигурителни периоди, взема под внимание, до необходимата степен, завършените осигурителни периоди съгласно законодателството на която и да е друга държава-членка като завършени съгласно собственото ѝ законодателство.

2. Когато съгласно законодателството на държава-членка отпускането на определени обезщетения зависи от завършените осигурителни периоди при упражняването на специфична трудова заетост, по целесъобразност, завършените осигурителни периоди съгласно законодателството на други държави-членки се вземат предвид за отпускането на тези обезщетения само, ако са завършени съгласно съответстваща схема или, ако не е изпълнено това условие, при упражняване на същата професия или, по целесъобразност, при упражняване на същата трудова заетост. Ако, след като са взети предвид така завършените периоди, съответното лице не отговаря на условията за получаване на тези обезщетения, тези периоди се вземат предвид за отпускане на обезщетенията по общата схема или, ако не е изпълнено това условие, по приложимата схема за работници или служители, в зависимост от случая.

Член 39

Отпускане на обезщетения

1. Институцията на държавата-членка, чието законодателство е било приложимо в момента на настъпване на нетрудоспособност, последвана от инвалидност, определя, съобразно разпоредбите на това законодателство, дали съответното лице отговаря на условията за придобиване на право на обезщетения, като по целесъобразност се вземат под внимание разпоредбите на член 38.

2. Лице, което отговаря на условията по параграф 1, получава обезщетенията само от споменатата институция, в съответствие с разпоредбите на прилаганото от нея законодателство.

3. Лице, което не отговаря на условията по параграф 1, получава обезщетенията, на които продължава да има право съгласно законодателството на друга държава-членка, като по целесъобразност се вземат под внимание разпоредбите на член 38.

4. Ако приложимото законодателство по параграф 2 или 3 предвижда, че размерът на обезщетенията се определя, като се отчита съществуването на други членове на семейството, освен деца, компетентната институция взема под внимание и тези членове на семейството на заинтересованото лице, които постоянно пребивават на територията на друга държава-членка като лица, които постоянно пребивават на територията на компетентната държава.

Раздел 2

Работещи, които са субекти само на законодателства, съгласно които размерът на обезщетението за инвалидност зависи от продължителността на осигурителните периоди, или които са субекти на законодателства от този тип и от типа, посочен в

Раздел 1

Член 40

Общи разпоредби

1. Работещ, който последователно или с прекъсване е бил субект на законодателството на две или повече държави-членки, поне едно от които е от типа, посочен в член 37, параграф 1, получава обезщетения съгласно разпоредбите на Глава 3, които се прилагат по аналогия при съобразяване с разпоредбите на параграф 3.

2. Въпреки това, работещ, който страда от нетрудоспособност, последвана от инвалидност, и който същевременно е субект на законодателство, изброено в Приложение III, получава обезщетения в съответствие с разпоредбите на член 37, параграф 1 при две условия:

- да отговаря на условията, предвидени от това законодателство или други законодателства от същия тип, като по целесъобразност се вземат под внимание разпоредбите на член 38, но да няма право да се позовава на завършени осигурителни периоди съгласно законодателства, които не са изброени в Приложение III, и

- да не отговаря на условията за придобиване на право на обезщетения съгласно законодателство, което не е изброено в Приложение III.

3. Решение на институция на държава-членка относно степента на инвалидност на лице, което претендира за обезщетение, е задължително за институцията на всяка друга заинтересована държава-членка при условие, че в Приложение IV е признато съответствие между законодателствата на тези държави относно условията за степента на инвалидност.

Раздел 3

Увеличаване на степента на инвалидност

Член 41

1. При увеличаване на степента на инвалидност, за която работещ получава обезщетения съгласно законодателството на една единствена държава-членка, се прилагат следните разпоредби:

(а) ако откакто получава обезщетения съответното лице не е било субект на законодателството на друга държава-членка, компетентната институция на първата държава-членка е длъжна да отпуска обезщетенията, като отчита увеличаването на степента на инвалидност, в съответствие с разпоредбите на прилаганото от нея законодателство;

(б) ако откакто получава обезщетения съответното лице е било субект на законодателството на една или повече други държави-членки, обезщетенията му се отпускат, като се отчита увеличаването на степента на инвалидност, в съответствие с разпоредбите на член 37, параграф 1 или член 40, параграф 1 или 2, в зависимост от случая;

(в) ако общата сума на дължимото съгласно алинея “б” обезщетение или обезщетения е по-нисък от размера на обезщетението, което съответното лице е получавало за сметка на преди това отговорната за изплащане на обезщетението институция, тази институция е длъжна да изплаща на лицето добавка, равна на разликата между двете суми;

(г) ако в посочения в алинея “б” случай институцията, която отговаря за първоначалната нетрудоспособност, е холандска институция, и ако:

(i) болестта, която е станала причина за увеличаване на степента на инвалидност, е същата, която е довела до отпускането на обезщетения съгласно холандското законодателство,

(ii) тази болест е професионална болест по смисъла на законодателството на държавата-членка, чийто субект съответното лице е било последно, и му дава право на изплащане на добавката по член 60, параграф 1, буква “б”, и

(iii) законодателството или законодателствата, чийто субект е било съответното лице, откакто получава обезщетения, е или са изброени в Приложение III,

холандската институция продължава да предоставя първоначалното обезщетение след настъпване на увеличаването на степента на инвалидност, а дължимото обезщетение съгласно законодателството на последната държава-членка, чийто субект е било съответното лице, се намалява със сумата на холандското обезщетение;

(д) ако в посочения в алинея “б” случай съответното лице няма право на обезщетения за сметка на институция на друга държава-членка, компетентната институция на първата държава е длъжна да отпуска обезщетенията в съответствие с разпоредбите на законодателството на тази държава, като се отчита увеличаването на степента на инвалидност и, по целесъобразност, разпоредбите на член 38.

2. При увеличаване на степента на инвалидност, за която работещ получава обезщетения съгласно законодателството на две или повече държави-членки, обезщетенията се отпускат на лицето, като се отчита увеличената степен на инвалидност, в съответствие с разпоредбите на член 40, параграф 1.

Раздел 4

Възобновяване на предоставянето на обезщетения след спиране или отнемане – Преобразуване на обезщетения за инвалидност в обезщетения за старост

Член 42

Определяне на институцията, която отговаря за предоставянето на обезщетения при възобновяване на предоставянето на обезщетения за инвалидност

1. При възобновяване на предоставянето на обезщетения след спиране, без да се нарушават разпоредбите на член 43, това предоставяне е отговорност на институцията или институциите, които са отговаряли за предоставяне на обезщетенията в момента на тяхното спиране.

2. Ако след отнемане на обезщетения, състоянието на съответното лице дава основание за отпускането на допълнителни обезщетения, те се отпускат в съответствие с разпоредбите на член 37, параграф 1 или член 40, параграф 1, в зависимост от случая.

Член 43

Преобразуване на обезщетения за инвалидност в обезщетения за старост

1. По целесъобразност, обезщетенията за инвалидност се преобразуват в обезщетения за старост при условията, предвидени от законодателството или законодателствата, съгласно които са отпуснати, и в съответствие с разпоредбите на Глава 3.
2. Когато лице, което получава обезщетения за инвалидност може по силата на член 49 да предяви иск за обезщетения за старост съгласно законодателството на други държави-членки, всяка институция на държава-членка, която отговаря за предоставянето на обезщетения за инвалидност, продължава да предоставя на лицето обезщетенията за инвалидност, на които то има право съгласно прилаганото от институцията законодателство, докато разпоредбите на параграф 1 станат приложими по отношение на тази институция.
3. Въпреки това, ако в случая по параграф 2 обезщетенията за инвалидност са били отпуснати съгласно разпоредбите на член 39, институцията, която остава отговорна за предоставянето на тези обезщетения, може да прилага разпоредбите на член 49, параграф 1, буква "а" все едно, че получателят на посочените обезщетения е отговарял на условията, предвидени от законодателството на съответната държава-членка за придобиване на право на обезщетения за старост, чрез заместване на размера на дължимото от посочената институция обезщетение за инвалидност с теоретичния размер, посочен в член 46, параграф 2, буква "а".

ГЛАВА 3

СТАРОСТ И СМЪРТ (ПЕНСИИ)

Член 44

Общи разпоредби за отпускането на обезщетения, когато работещ е бил субект на законодателството на две или повече държави-членки

1. Правото на обезщетения на работещ, който е бил субект на законодателството на две или повече държави-членки, или на неговите наследници, се определя съобразно разпоредбите на настоящата глава.
2. Съобразно разпоредбите на член 49, при подаване на иск за отпускане на обезщетение, това обезщетение трябва да се отпусна като се вземат предвид всички законодателства, на които работещият е бил субект. Изключение от това правило се допуска, ако заинтересованото лице изрично поиска отлагане на отпускането на обезщетенията за старост, на които то би имало право съгласно законодателството на една или повече държави-членки при условие, че завършените периоди съгласно това законодателство или законодателства не се вземат под внимание за придобиването на право на обезщетение в друга държава-членка.
3. Разпоредбите на настоящата глава не се отнасят за пенсионните увеличения или пенсионните добавки за деца, или за пенсиите за сираци, които се отпускат в съответствие с разпоредбите на Глава 8.

Член 45

Зачитане на завършени осигурителни периоди съгласно законодателствата, чийто субект е бил работещият с оглед придобиване, запазване или възстановяване на правото на обезщетения

1. Институцията на държава-членка, съгласно чието законодателство придобиването, запазването или възстановяването на правото на обезщетения зависи от завършването на осигурителни периоди, взема под внимание, до необходимата степен, завършените осигурителни периоди съгласно законодателството на всяка друга държава-членка като завършени съгласно собственото ѝ законодателство.
2. Когато съгласно законодателството на държава-членка отпускането на определени обезщетения зависи от завършените осигурителни периоди при упражняването на професия, която подлежи на специална схема или, по целесъобразност, при упражняване на специфична трудова заетост, завършените осигурителни периоди съгласно законодателството на други държави-членки се вземат предвид за отпускането на тези обезщетения само, ако са завършени съгласно такава схема или, ако не е изпълнено това условие, при упражняване на същата професия или, по целесъобразност, при упражняване на същата трудова заетост. Ако, след като са взети предвид така завършените периоди, съответното лице не отговаря на условията за получаване на тези обезщетения, тези периоди се вземат предвид за отпускане на обезщетенията по общата схема или, ако не е изпълнено това условие, по приложимата схема за работници или служители, в зависимост от случая.
3. Когато законодателството на държава-членка, при което отпускането на обезщетения зависи от това работещият да е субект на това законодателство в момента на материализиране на риска, не поставя изисквания относно продължителността на осигурителните периоди нито по отношение на придобиването на право, нито по отношение на изчисляването на обезщетения, по смисъла на настоящата глава, всеки работещ, който вече не е субект на това законодателство, се счита, че продължава да бъде негов субект при материализиране на риска, ако в този момент той е субект на законодателството на друга държава-членка или, ако не е изпълнено това условие, може да предяви иск за обезщетения съгласно законодателството на друга държава-членка. Въпреки това, последното условие се счита за изпълнено в случая, посочен в член 48, параграф 1.

Член 46

Отпускане на обезщетения

1. Когато работещ е бил субект на законодателството на дадена държава-членка, и когато той отговаря на предвидените от това законодателство условия за придобиване на право на обезщетения, без да е необходимо да се прилагат разпоредбите на член 45, компетентната институция на тази държава-членка, в съответствие с прилаганото от нея законодателство, определя размера на обезщетението, съответстващо на общата продължителност на осигурителните периоди, които следва да се вземат под внимание в изпълнение на разпоредбите на това законодателство.

Тази институция изчислява и размера на обезщетението, което би се получило при прилагане на правилата, определени в параграф 2, буква "а" и "б". Под внимание се взема само по-голямата от тези две суми.

2. Когато работещ е бил субект на законодателството на дадена държава-членка и не отговаря на условията за придобиване на право на обезщетения, освен ако не се вземат предвид разпоредбите на член 45, компетентната институция на тази държава-членка прилага следните правила:

(а) институцията изчислява теоретичния размер на обезщетението, за което съответното лице би могло да претендира, ако всички осигурителни периоди, които са завършени съгласно законодателството на държавите-членки, чийто субект е било лицето, са завършени във въпросната държава съгласно прилаганото от нея законодателство в деня на отпускане на обезщетението. Ако съгласно това законодателство размерът на обезщетението не зависи от продължителността на осигурителните периоди, сумата се приема за посочения в настоящата алинея теоретичен размер;

(б) институцията впоследствие определя действителния размер на обезщетението въз основа на посочения в предходната алинея теоретичен размер съобразно съотношението между продължителността на завършените осигурителни периоди преди материализиране на риска съгласно прилаганото от тази институция законодателство спрямо общата продължителност на завършените осигурителни периоди преди материализиране на риска съгласно законодателствата на всички заинтересовани държави-членки;

(в) ако общата продължителност на завършените осигурителни периоди съгласно законодателството на всички заинтересовани държави-членки преди материализиране на риска е по-голяма от максималния период, който се изисква от законодателството на една от тези държави за получаването на обезщетение в пълен размер, компетентната институция на тази държава, при прилагане на разпоредбите на настоящия параграф, взема под внимание този максимален период, вместо общата продължителност на завършените периоди; този метод на изчисление не трябва да води до налагане на тази институция на разходи за обезщетение, което е по-голямо от предвидения от прилаганото от нея законодателство пълен размер на обезщетението;

(г) редът, по който се вземат под внимание дублиращи се периоди при прилагане на определените в настоящия параграф правила за изчисление, се определя в посочения в член 97 регламент за прилагане.

3. Заинтересованото лице има право на общата сума на обезщетенията, изчислена в съответствие с разпоредбите на параграф 1 и 2, в рамките на най-високия теоретичен размер на обезщетенията, изчислен съобразно разпоредбите на параграф 2, буква "а".

При превишение на посочения в предходния параграф размер, всяка институция, която прилага разпоредбите на параграф 1, коригира отпусканото от нея обезщетение със сума, съответстваща на съотношението между размера на съответното обезщетение и общия размер на обезщетенията, определен в съответствие с разпоредбите на параграф 1.

4. Когато, в случай на пенсии за инвалидност, старост или наследствени пенсии, общият размер на дължимите обезщетения от две или повече държави-членки съгласно разпоредбите на многостранна конвенция за социално осигуряване, посочена в член 6, буква "б", е по-малък от общия дължим размер от тези държави-членки съгласно разпоредбите на параграф 1 и 3, заинтересованото лице се ползва от разпоредбите на настоящата глава.

Член 47

Допълнителни разпоредби за изчисляването на обезщетения

1. За изчисляване на теоретичния размер, посочени в член 46, параграф 2, буква “а”, се прилагат следните правила:

(а) когато съгласно законодателството на държава-членка обезщетенията се изчисляват въз основа на средна надница или заплата, среден размер на вноските, средно увеличение или въз основа на съществуващото съотношение по време на осигурителните периоди между brutната надница или заплата на лицето, което претендира за обезщетение и средната brutна надница или заплата на всички осигурени лица, освен чираци, тези средни цифри или съотношения се определят само от компетентната институция на тази държава въз основа на завършените осигурителни периоди съгласно законодателството на същата държава, или въз основа на получената от съответното лице brutна надница или заплата само по време на тези осигурителни периоди;

(б) когато съгласно законодателството на държава-членка обезщетенията се изчисляват въз основа на размера на надниците или заплатите, вноските или увеличенията, компетентната институция определя надниците или заплатите, вноските и увеличенията, които следва да се вземат предвид по отношение на завършените осигурителни периоди съгласно законодателството на други държави-членки въз основа на регистрираните средни надници или заплати, вноски или увеличения за завършените осигурителни периоди съгласно прилаганото от нея законодателство;

(в) когато съгласно законодателството на държава-членка обезщетенията се изчисляват въз основа на стандартна надница или заплата, или фиксирана сума, компетентната институция приема размера на надницата или заплатата, или фиксираната сума, които следва да се вземат предвид по отношение на завършените осигурителни периоди съгласно законодателствата на други държави-членки, за равен на размера на стандартната надница, заплата или фиксирана сума, или по целесъобразност, на средната стойност на стандартните надници, заплати или фиксирани суми, съответстващи на завършените осигурителни периоди съгласно прилаганото от нея законодателство;

(г) когато съгласно законодателството на държава-членка обезщетенията за едни периоди се изчисляват въз основа на размера на надниците или заплатите, а за други периоди въз основа на стандартна надница, заплата или фиксирана сума по отношение на завършените осигурителни периоди съгласно законодателствата на други държави-членки, компетентната институция взема предвид размера на надниците, заплатите или фиксираните суми, определен в съответствие с разпоредбите на буква “б” или “в”, или по целесъобразност, средната стойност на тези надници, заплати или суми; когато обезщетенията се изчисляват въз основа на размера на стандартна надница или заплата, или фиксирана сума за всички завършени периоди съгласно прилаганото от нея законодателство, компетентната институция приема размера на надницата или заплатата, която трябва да вземе предвид по отношение на завършените осигурителни периоди съгласно законодателствата на други държави-членки, за равен на размера на националната надница или заплата, съответстваща на стандартната надница или заплата, или фиксирана сума.

2. Законодателните разпоредби на държава-членка относно преоценката на вземаните под внимание фактори при изчисляването на обезщетения, по целесъобразност се прилагат за факторите, които следва да бъдат взети под внимание от компетентната институция на

тази държава, в съответствие с разпоредбите на параграф 1, по отношение на завършените осигурителни периоди съгласно законодателството на други държави-членки.

3. Ако съгласно законодателството на държава-членка размерът на обезщетенията се определя, като се отчита съществуването на други членове на семейството, освен деца, компетентната институция на тази държава взема под внимание и тези членове на семейството на заинтересованото лице, които постоянно пребивават на територията на компетентната държава.

Член 48

Осигурителни периоди по-малки от една година

1. Независимо от разпоредбите на член 46, параграф 2, ако общата продължителност на завършените осигурителни периоди съгласно законодателството на дадена държава-членка е по-малка от една година, и ако съгласно това законодателство не се придобива право на обезщетения въз основа на само тези периоди, институцията на въпросната държава-членка не е длъжна да отпуска обезщетения за такива периоди.

2. Компетентната институция на всяка от останалите заинтересовани държави-членки взема под внимание периодите, посочени в параграф 1, с оглед прилагане на разпоредбите на член 46, параграф 2, без алинея “б”.

3. Ако ефектът от прилагането на разпоредбите на параграф 1 би се изразил в облекчаване на задълженията на всички институции на заинтересованите държави-членки, обезщетенията се отпускаат изключително съгласно законодателството на последната от тези държави, чиито условия са изпълнени, все едно, че всички завършени и взети под внимание осигурителни периоди в съответствие с разпоредбите на член 45, параграф 1 и 2 са завършени съгласно законодателството на тази държава.

Член 49

Изчисляване на обезщетения, когато заинтересованото лице не отговаря едновременно на условията, предвидени от всички законодателства, съгласно които има завършени осигурителни периоди

1. Ако в определен момент заинтересованото лице не отговаря на условията за предоставяне на обезщетения, предвидени от всички законодателства на държавите-членки, чийто субект е било лицето, като по целесъобразност се вземат под внимание разпоредбите на член 45, но отговаря на условията на само едно или няколко от тях, се прилагат следните разпоредби:

(а) всяка от компетентните институции, които прилагат законодателство, чиито условия са удовлетворени, изчислява размера на дължимото обезщетение в съответствие с разпоредбите на член 46;

(б) въпреки това:

(i) ако заинтересованото лице отговаря на условията на поне две законодателства, без да е необходимо да се вземат предвид завършените осигурителни периоди съгласно

законодателствата, чиито условия не са изпълнени, тези периоди не се вземат предвид с оглед прилагането на член 46, параграф 2;

(ii) ако заинтересованото лице отговаря на условията на само едно законодателство, без да е необходимо да се вземат предвид завършените осигурителни периоди съгласно законодателствата, чиито условия не са изпълнени, размерът на дължимото обезщетение се изчислява само в съответствие с разпоредбите на законодателството, чиито условия са изпълнени, като се вземат предвид само периодите, които са завършени съгласно това законодателство.

2. В посочения в параграф 1 случай, отпуснатото обезщетение или обезщетения съгласно едно или повече от въпросните законодателства автоматично се преизчислява в съответствие с разпоредбите на член 46, ако и когато бъдат изпълнени условията, които се изискват от едно или повече от другите законодателства, чийто субект е било заинтересованото лице, като по целесъобразност се вземат под внимание разпоредбите на член 45.

3. Без да се нарушават разпоредбите на член 40, параграф 2, се извършва автоматично преизчисляване, когато престанат да бъдат удовлетворени условията, които се изискват от едно или повече от съответните законодателства.

Член 50

Отпускане на добавка, когато общият размер на дължимите обезщетения съгласно законодателствата на различните държави-членки не достига минималния размер, определен от законодателството на държавата, на чиято територия постоянно пребивава получателят

На получател на обезщетения, за когото важат разпоредбите на настоящата глава, в държавата, на чиято територия той постоянно пребивава и съгласно чието законодателство му се дължи обезщетение, не може да се отпуска обезщетение, което е по-малко от определеното от това законодателство минимално обезщетение за осигурителен период, който е равен на всички осигурителни периоди, които се вземат предвид за изплащането в съответствие с разпоредбите на предходните членове. При необходимост, компетентната институция на тази държава му изплаща, през целия период на неговото постоянно пребиваване на нейна територия, добавка, равна на разликата между общия размер на дължимите обезщетения съгласно настоящата глава и размера на минималното обезщетение.

Член 51

Преоценка и преизчисляване на обезщетения

1. Ако поради нарастване на стойността на живота или промени в равнището на надниците или заплатите, или други основания за корекция, обезщетенията в съответните държави се променят с определен процент или сума, този процент или сума трябва пряко да се прилагат за определените в съответствие с разпоредбите на член 46 обезщетения, без да е необходимо да се извършва преизчисляване в съответствие с разпоредбите на същия член.

2. От друга страна, ако трябва да се промени метода за определяне на обезщетенията или правилата за изчисляване на обезщетенията, се извършва преизчисление в съответствие с разпоредбите на член 46.

ГЛАВА 4

ТРУДОВИ ЗЛОПОЛУКИ И ПРОФЕСИОНАЛНА БОЛЕСТ

Раздел 1

Право на обезщетения

Член 52

Постоянно пребиваване в държава-членка, различна от компетентната държава – Общи правила

Работещ, който претърпи трудова злополука или заболяе от професионална болест, и който постоянно пребивава на територията на държава-членка, различна от компетентната държава, получава в държавата, в която постоянно пребивава:

(а) непарични обезщетения, които се предоставят от името на компетентната институция от институцията по неговото местоживеене, в съответствие с разпоредбите на прилаганото от нея законодателство, като осигурено при тази институция лице;

(б) парични обезщетения, които се предоставят от компетентната институция, в съответствие с разпоредбите на прилаганото от нея законодателство. Въпреки това, по споразумение между компетентната институция и институцията по местоживеене, тези обезщетения могат да се предоставят от последно споменатата институция от името на първата, в съответствие с разпоредбите на законодателството на компетентната държава.

Член 53

Работещи в крайгранични райони – Особено правило

Работещ в крайграничен район също може да получава обезщетения на територията на компетентната държава. Такива обезщетения се предоставят от компетентната институция в съответствие с разпоредбите на законодателството на тази държава все едно, че работещият постоянно пребивава там.

Член 54

Пребиваване или смяна на постоянното пребиваване в компетентната държава

1. Работещ, включен в приложното поле на член 52, което пребивава на територията на компетентната държава, получава обезщетения в съответствие с разпоредбите на законодателството на тази държава, дори и ако вече е получавал обезщетения преди пребиваването си. Въпреки това, тази разпоредба не се прилага за работещите в крайгранични райони.

2. Работещ, включен в приложното поле на член 52, който сменя местожителството си на територията на компетентната държава, получава обезщетения в съответствие с разпоредбите на законодателството на тази държава, дори и ако вече е получавал обезщетения преди смяната на постоянното си пребиваване.

Член 55

Пребиваване извън компетентната държава – Завръщане или смяна на постоянното пребиваване в друга държава-членка след претърпяване на трудова злополука или заболяване от професионална болест – Необходимост от заминаване в друга държава-членка за получаване на подходящо лечение

1. Работещ, който претърпи трудова злополука или заболяване от професионална болест, и:

(а) който пребивава на територията на държава-членка, различна от компетентната държава, или

(б) който, след като е придобил право на обезщетения за сметка на компетентната институция, е получил разрешение от тази институция да се завърне на територията на държавата-членка, в която постоянно пребивава или да смени местоживееенето си на територията на друга държава-членка, или

(в) който е получил разрешение от компетентната институция да отиде на територията на друга държава-членка, за да получи там подходящо за състоянието си лечение,

има право на:

(i) непарични обезщетения, които се предоставят от името на компетентната институция, от институцията по местопребиваване или местоживееене, в съответствие с разпоредбите на прилаганото от тази институция законодателство като осигурено при нея лице, но въпреки това периодът, през който се предоставят обезщетенията се определя от законодателството на компетентната държава;

(ii) парични обезщетения, които се предоставят от компетентната институция, в съответствие с прилаганото от нея законодателство. Въпреки това, по споразумение между компетентната институция и институцията по местопребиваване или местоживееене, тези обезщетения могат да се предоставят от последно спомената институция от името на първата, в съответствие със законодателството на компетентната държава.

2. Отказ за разрешението, което се изисква съгласно параграф 1, буква “б”, може да се дава само, ако се установи, че движението на съответното лице би могло да навреди на здравословното му състояние или на предоставяното медицинско лечение.

Не може да се прави отказ за даване на разрешението, което се изисква съгласно параграф 1, буква “в”, когато съответното лице не може да получи въпросното лечение на територията на държавата-членка, в която постоянно пребивава.

Член 56

Злополуки по време на пътуване

Злополука по време на пътуване, настъпила на територията на държава-членка, различна от компетентната държава, се счита за настъпила на територията на компетентната държава.

Член 57

Обезщетения за професионална болест, когато съответното лице е било изложено на един и същи риск в няколко държави-членки

1. Когато лице, заболяло от професионална болест, съгласно законодателството на две или повече държави-членки е упражнявало дейност, която има вероятност да причинява тази болест, обезщетенията, за които може да претендира лицето или неговите наследници се отпускат изключително съгласно законодателството на последната от тези държави, чиито условия са изпълнени, като по целесъобразност се вземат под внимание разпоредбите на параграф 2 и 3.

2. Ако съгласно законодателството на държава-членка отпускането на обезщетения за професионална болест зависи от условието въпросната болест да е била диагностицирана за първи път на нейна територия, това условие се счита за изпълнено, ако болестта е диагностицирана за първи път на територията на друга държава-членка.

3. В случаи на склерогенна пневмокониоза се прилагат следните правила:

(а) ако съгласно законодателството на държава-членка отпускането на обезщетения за професионална болест зависи от условието въпросната болест да е била диагностицирана в рамките на определен срок след преустановяване на последната дейност, която има вероятност да е причинила тази болест, при проверка на времето, през което е упражнявана тази дейност, компетентната институция на тази държава взема под внимание, доколкото е необходимо, сходните дейности, упражнявани съгласно законодателството на всяка друга държава-членка като упражнявани съгласно законодателството на първата държава;

(б) ако съгласно законодателството на държава-членка отпускането на обезщетения за професионална болест зависи от условието за упражняване в продължение на определен период от време на дейност, която има вероятност да причинява въпросната болест, компетентната институция на държавата взема под внимание, доколкото е необходимо, периодите, през които тази дейност е упражнявана съгласно законодателството на всяка друга държава-членка като упражнявана съгласно законодателството на първата държава;

(в) разходите за парични обезщетения, в това число и пенсии, се разделят между компетентните институции на държавите-членки, на чиято територия съответното лице е упражнявало дейност, която има вероятност да причинява болестта. Делението се извършва въз основа на съотношението между продължителността на завършените съгласно законодателството на всяка от държавите осигурителни периоди за старост и общата продължителност на завършените съгласно законодателството на всички тези държави осигурителни периоди за старост към датата, на която е започнало изплащането на обезщетенията.

4. Съветът определя с единодушие, по предложение на Комисията, професионалните болести, за които важат разпоредбите на параграф 3.

Член 58

Изчисляване на парични обезщетения

1. Компетентната институция на държава-членка, чието законодателство предвижда изчисляването на паричните обезщетения да се извършва въз основа на средна надница или заплата, определя тази средна надница или заплата изключително въз основа на регистрираните надници или заплати през завършените периоди съгласно въпросното законодателство.
2. Компетентната институция на държава-членка, чието законодателство предвижда изчисляването на паричните обезщетения да се извършва въз основа на стандартна надница или заплата, по целесъобразност определя тази средна надница или заплата изключително въз основа на средната стойност на стандартните надници или заплати, съответстващи на завършените периоди съгласно въпросното законодателство.
3. Компетентната институция на държава-членка, чието законодателство предвижда различен размер на паричните обезщетения, в зависимост от броя на членовете на семейството, взема предвид и членовете на семейството на съответното лице, които постоянно пребивават на територията на друга държава-членка като постоянно пребиваващи на територията на компетентната държава.

Член 59

Разноски за транспортиране на лице, което е претърпяло трудова злополука или страда от професионална болест

1. Компетентната институция на държава-членка, чието законодателство предвижда поемане на разноските за транспортиране на лице, което е претърпяло трудова злополука или страда от професионална болест, до неговото местоживееие или до болница, поема тези разноски до съответното място на територията на друга държава-членка, в която лицето постоянно пребивава при условие, че тази институция предварително даде разрешение за такова транспортиране при надлежно отчитане на причините, които го обосновават. Такова разрешение не се изисква за работещ в крайграничен район.
2. Компетентната институция на държава-членка, чието законодателство предвижда разноските за транспортиране на тялото на починало при трудова злополука лице до мястото на погребване, съобразно разпоредбите на прилаганото от нея законодателство, поема тези разноски до съответното място на територията на друга държава-членка, в която лицето постоянно е пребивавало в момента на злополуката.

Раздел 2

Усложняване на професионална болест, за която е отпуснато обезщетение

Член 60

1. В случай на усложняване на професионална болест, за която работещ е получавал или получава обезщетение съгласно законодателството на държава-членка, се прилагат следните правила:

(а) ако, докато е получавал обезщетения, работещият не е упражнявал трудова заетост съгласно законодателството на друга държава-членка, която има вероятност да причинява или усложнява въпросната болест, компетентната институция на първата държава-членка е длъжна да поеме разходите за обезщетенията съгласно разпоредбите на прилаганото от нея законодателство, като отчита усложняването;

(б) ако, докато е получавал обезщетения, работещият е упражнявал такава трудова заетост съгласно законодателството на друга държава-членка, компетентната институция на първата държава-членка е длъжна да поеме разходите за обезщетенията съгласно разпоредбите на прилаганото от нея законодателство, без да отчита усложняването. Компетентната институция на втората държава-членка отпуска на работещия добавка, чийто размер се определя съгласно прилаганото от нея законодателство и е равен на разликата между сумата на дължимите обезщетения след усложняването и сумата, която би била дължима преди усложняването съгласно прилаганото от тази институция законодателство, ако въпросната болест е настъпила съгласно законодателството на тази държава-членка;

(в) ако, в случаите по алинея “б”, работещ, страдащ от склерогенна пневмокониоза или от болест, определена в съответствие с член 57, параграф 4, няма право на обезщетения съгласно законодателството на втората държава-членка, компетентната институция на първата държава-членка е длъжна да предоставя обезщетения съгласно прилаганото от нея законодателство, като отчита усложняването. Въпреки това, институцията на втората държава поема разходите за разликата между сумата на дължимите парични обезщетения, в това число и пенсии, от компетентната институция на първата държава при отчитане на усложняването и сумата на съответните обезщетения, които са били дължими преди усложняването;

2. В случай на усложняване на професионална болест, което дава основание за прилагане на разпоредбите на член 57, параграф 3, буква “в”, се прилагат следните разпоредби:

(а) компетентната институция, която е отпуснала обезщетенията в съответствие с разпоредбите на член 57, параграф 1, е длъжна да предоставя обезщетения съгласно прилаганото от нея законодателство, като отчита усложняването;

(б) разходите за парични обезщетения, в това число и пенсии, продължават да се поделят между институциите, които са си поделяли разходите за предишните обезщетения в съответствие с разпоредбите на член 57, параграф 3, буква “в”. Въпреки това, когато лицето отново е упражнявало дейност, която има вероятност да причинява или усложнява въпросната професионална болест, съгласно законодателството на една от държавите-членки, в които вече е упражнявало дейност от същото естество или съгласно законодателството на друга държава-членка, компетентната институция на тази държава поема разходите за разликата между сумата на дължимите обезщетения при отчитане на усложняването и сумата на дължимите обезщетения преди усложняването.

Раздел 3

Разни разпоредби

Член 61

Правила за отчитане на особеностите на някои законодателства

1. Ако на територията на държавата-членка, в която се намира работещият няма осигуряване за трудова злополука или професионална болест, или ако съществува такова осигуряване, няма отговорна институция за предоставянето на непарични обезщетения, тези обезщетения се предоставят от институцията по местопребиваване или местоживеене, която отговаря за предоставянето на непарични обезщетения в случай на болест.
2. Когато съгласно законодателството на компетентната държава напълно безплатните непарични обезщетения зависят от използването на медицинската служба, организирана от работодателя, предоставените обезщетения в посочените в член 52 и член 55, параграф 1 случаи се считат за предоставени от въпросната медицинска служба.
3. Когато законодателството на компетентната държава включва схема във връзка със задълженията на работодателя, предоставените обезщетения в посочените в член 52 и член 55, параграф 1 случаи се считат за предоставени по искане на компетентната институция.
4. Когато естеството на схемата на компетентната държава във връзка с компенсациите за трудови злополуки не съответства на схема за задължително осигуряване, непаричните обезщетения се предоставят пряко от работодателя или съответния осигурител.
5. Когато законодателството на държава-членка изрично или косвено предвижда да се вземат под внимание настъпилите или преди това потвърдени трудови злополуки или професионална болест, с оглед оценяване на степента на нетрудоспособност, компетентната институция на тази държава също взема под внимание настъпилите или преди това потвърдени трудови злополуки или професионални болести съгласно законодателството на друга държава-членка като настъпили или потвърдени съгласно прилаганото от нея законодателство.

Член 62

Приложима схема при наличие на няколко схеми в страната на местопребиваване или местоживеене – Максимална продължителност на обезщетенията

1. Ако законодателството на страната на местопребиваване или местоживеене предвижда няколко осигурителни схеми, приложимите разпоредби за работещите, посочени в член 52 или член 55, параграф 1, са разпоредбите на схемата, която се отнася за работниците в стоманодобивната промишленост. Въпреки това, ако посоченото законодателство включва специална схема за работещите в мини и подобни предприятия, разпоредбите на тази схема се прилагат за тази категория работещи и за членовете на техните семейства, когато институцията по местопребиваване или местоживеене, в която те подават своите искове, е компетентна да прилага такава схема.
2. Ако законодателството на държава-членка определя максимален период, през който могат да се отпускат обезщетения, институцията, която прилага това законодателство може да взема предвид всеки период, през който вече са предоставени обезщетения от институцията на друга държава-членка.

Раздел 4

Възстановяване на разходи между институциите

Член 63

1. Компетентните институции са длъжни да възстановяват сумата на предоставените от тяхно име обезщетения в съответствие с разпоредбите на член 52 и член 55, параграф 1.
2. Възстановяването на разходи по параграф 1 се определя и извършва по предвидения за това ред в посочения в член 97 регламент за прилагане, при представяне на доказателства за действително извършените разходи.
3. Две или повече държави-членки, или компетентните органи на тези държави, могат да предвидят други методи за възстановяване на разходи или да направят отказ от възстановяването на разходи между институциите под тяхна юрисдикция.

ГЛАВА 5

ПОМОЩИ ПРИ СМЪРТ

Член 64

Сумиране на осигурителни периоди

Компетентната институция на държава-членка, съгласно чието законодателство придобиването, запазването или възстановяването на правото на помощи при смърт зависи от завършването на осигурителни периоди, доколкото е необходимо взема под внимание завършените осигурителни периоди съгласно законодателството на всяка друга държава-членка като завършени съгласно прилаганото от нея законодателство.

Член 65

Право на помощи, когато смъртта настъпи, или когато лицето, което има право на помощи постоянно пребивава, в държава-членка, различна от компетентната държава

1. Когато работещ, пенсионер или лице, претендиращо за пенсия, или член на неговото семейство, почине на територията на държава-членка, различна от компетентната държава, смъртта се счита за настъпила на територията на компетентната държава.
2. Компетентната институция е длъжна да отпуска дължимите съгласно прилаганото от нея законодателство помощи при смърт, дори и ако лицето, което има право на тях постоянно пребивава на територията на държава-членка, различна от компетентната държава.
3. Разпоредбите на параграф 1 и 2 се прилагат, и когато смъртта е настъпила вследствие на трудова злополука или професионална болест.

Член 66

Предоставяне на обезщетения в случай на смърт на пенсионер, който постоянно е пребивавал в държава-членка, различна от държавата, чиято институция е отговаряла за предоставянето на непарични обезщетения

В случай на смърт на пенсионер, който е имал право да получава пенсия или пенсии съгласно законодателството на една или повече държави-членки, когато въпросният пенсионер постоянно е пребивавал на територията на държава-членка, различна от държавата, чиято институция е отговаряла за предоставянето на непарични обезщетения съгласно член 28, платимите помощи при смърт съгласно прилаганото от тази институция законодателство се предоставят от и за сметка на същата тази институция все едно, че в момента на смъртта си пенсионерът постоянно е пребивавал на територията на държавата-членка, в която се намира тази институция.

Разпоредбите на предходния параграф се прилагат по аналогия за членовете на семейството на пенсионер.

ГЛАВА 6

БЕЗРАБОТИЦА

Раздел 1

Общи разпоредби

Член 67

Сумиране на осигурителни периоди или периоди на трудова заетост

1. Компетентната институция на държава-членка, съгласно чието законодателство придобиването, запазването или възстановяването на правото на обезщетения зависи от завършването на осигурителни периоди, взема под внимание, доколкото е необходимо, завършените осигурителни периоди или периоди на трудова заетост съгласно законодателството на всяка друга държава-членка като завършени периоди съгласно прилаганото от нея законодателство, но при условие, че ако са били завършени съгласно това законодателство, периодите на трудова заетост биха се брояли за осигурителни периоди.

2. Компетентната институция на държава-членка, съгласно чието законодателство придобиването, запазването или възстановяването на правото на обезщетения зависи от завършването на периоди на трудова заетост, взема под внимание, доколкото е необходимо, завършените осигурителни периоди или периоди на трудова заетост съгласно законодателството на всяка друга държава-членка като периоди на трудова заетост, завършени съгласно прилаганото от нея законодателство.

3. Освен в случаите, посочени в член 71, параграф 1, буква "а", подточка (ii) и буква "б", подточка (ii), прилагането на разпоредбите на параграф 1 и 2 зависи от условието съответното лице да има последно завършени:

- в случая по параграф 1, осигурителни периоди,

- в случая по параграф 2, периоди на трудова заетост,

в съответствие с разпоредбите на законодателството, съгласно което се претендира за обезщетенията.

4. Когато продължителността на периода, през който могат да се отпускат обезщетения зависи от продължителността на осигурителните периоди или периодите на трудова заетост, в зависимост от случая, се прилагат разпоредбите на параграф 1 или 2.

Член 68

Изчисляване на обезщетенията

1. Компетентната институция на държава-членка, чието законодателство предвижда изчисляването на обезщетенията да се извършва въз основа на размера на предишната надница или заплата, взема под внимание изключително само получената от съответното лице надница или заплата за последната му трудова заетост на територията на тази държава. Въпреки това, ако съответното лице е било наето на работа на последното си работно място на тази територия за по-малко от четири седмици, обезщетенията се изчисляват въз основа на нормалната надница или заплата на мястото на временно или постоянно пребиваване на безработното лице, съответстваща на равностойна или сходна трудова заетост на последното му работно място на територията на друга държава-членка.

2. Компетентната институция на държава-членка, чието законодателство предвижда различен размер на обезщетенията, в зависимост от броя на членовете на семейството, взема под внимание и членовете на семейството на заинтересованото лице, които постоянно пребивават на територията на друга държава-членка като постоянно пребиваващи на територията на компетентната държава. Тази разпоредба не се прилага, ако в страната на постоянно пребиваване на членовете на семейството друго лице има право на обезщетения за безработица, за чието изчисляване се вземат под внимание членовете на семейството.

Раздел 2

Безработни лица, които отиват в държава-членка, различна от компетентната държава

Член 69

Условия и ограничения за запазване на правото на обезщетения

1. Работещ, който е напълно безработен, и който отговаря на предвидените от законодателството на държава-членка условия за придобиване на право на обезщетения, и който отива в една или повече други държави-членки, за да търси там работа, запазва правото си на такива обезщетения при следните условия и в рамките на следните ограничения:

(а) преди заминаването си лицето трябва да е било регистрирано като лице, което търси работа и да е било на разположение на службите по заетостта на компетентната държава най-малко в продължение на най-малко четири седмици, след като е станало безработно. Въпреки това, компетентните служби или институции могат да му дадат разрешение за заминаване преди изтичането на този срок;

(б) лицето трябва да се регистрира като лице, което търси работа в службите по заетостта на всяка от държавите-членки, в които отива и трябва да подлежи на организираната в тях контролна процедура. Това условие се счита за изпълнено за периода преди регистрация,

ако съответното лице се е регистрирало в седемдневен срок от датата, на която е престанало да бъде на разположение на службите по заетостта на държавата, която е напуснало. В извънредни случаи, този срок може да се удължава от компетентните служби или институции;

(в) правото на обезщетения важи за максимален срок от три месеца от датата, на която съответното лице е престанало да бъде на разположение на службите по заетостта на държавата, която е напуснало при условие, че общата продължителност на обезщетенията не надвишава продължителността на срока, през който лицето е имало право на обезщетения съгласно законодателството на тази държава. Освен това, в случай на сезонен работник, тази продължителност се ограничава до оставащия период до края на сезона, за който работникът е нает на работа.

2. Ако съответното лице се завърне в компетентната държава преди изтичането на срока, през който има право на обезщетения съгласно разпоредбите на параграф 1, буква "в", то продължава да има право на обезщетения съгласно законодателството на тази държава; лицето губи всички права на обезщетения съгласно законодателството на компетентната държава, ако не се завърне в нея преди изтичането на този срок. В извънредни случаи, този срок може да се удължава от компетентните служби или институции.

3. Позоваване на разпоредбите на параграф 1 може да се извършва само веднъж между два периода на трудова заетост.

4. Когато компетентната държава е Белгия, безработно лице, което се завръща там след изтичането на предвидения в параграф 1, буква "в" тримесечен срок, няма право на обезщетения в тази страна, докато не навърши най-малко три месеца трудов стаж там.

Член 70

Предоставяне на обезщетения и възстановяване на разходи

1. В случаите по член 69, параграф 1, обезщетенията се предоставят от институцията на всяка от държавите, в които безработно лице отива да търси работа.

Компетентната институция на държава-членка, чийто субект е бил работещ по време на последната си трудова заетост, е длъжна да възстанови сумата за такива обезщетения.

2. Възстановяването на разходи по параграф 1 се определя и извършва по предвидения за това ред в посочения в член 97 регламент за прилагане, при представяне на доказателства за действително извършените разходи или на основата на еднократни плащания.

3. Две или повече държави-членки, или компетентните органи на тези държави, могат да предвидят други методи за възстановяване на разходи или да направят отказ от възстановяването на разходи между институциите под тяхна юрисдикция.

Раздел 3

Безработни лица, които по време на последната си трудова заетост постоянно са пребивавали в държава-членка, различна от компетентната държава

Член 71

1. Безработно лице, което по време на последната си трудова заетост постоянно е пребивавало на територията на държава-членка, различна от компетентната държава, получава обезщетения в съответствие със следните разпоредби:

(а) (i) работещ в крайграничен район, който е частично или непрекъснато безработен в предприятието, в което е нает на работа, получава обезщетения в съответствие с разпоредбите на законодателството на компетентната държава като постоянно пребиваващ на територията на тази държава; тези обезщетения се предоставят от компетентната институция;

(ii) работещ в крайграничен район, който е напълно безработен, получава обезщетения в съответствие с разпоредбите на законодателството на държавата-членка, на чиято територия постоянно пребивава като лице, което по време на последната си трудова заетост е било субект на това законодателство; тези обезщетения се предоставят от и за сметка на институцията по местоживеене;

(б) (i) работещ, различен от работещ в крайграничен район, който е частично, непрекъснато или напълно безработен, и който остава на разположение на работодателя си или на службите по заетостта на територията на компетентната държава, получава обезщетения в съответствие с разпоредбите на законодателството на тази държава като постоянно пребиваващо на нейна територия лице; тези обезщетения се предоставят от компетентната институция;

(ii) работещ, различен от работещ в крайграничен район, който е напълно безработен, и който се поставя на разположение за работа на службите по заетостта на територията на държавата-членка, в която постоянно пребивава, или който се завръща на тази територия, получава обезщетения в съответствие със законодателството на тази държава като лице, което за последен път е било наето на работа там; тези обезщетения се предоставят от и за сметка на институцията по местоживеене. Въпреки това, ако такъв работещ е получил право на обезщетения за сметка на компетентната институция на държавата-членка, чийто субект е бил последно, той получава обезщетения съобразно разпоредбите на член 69. Получаването на обезщетения съгласно законодателството на държавата, в която постоянно пребивава, се спира за всеки период, през който безработното лице може съгласно разпоредбите на член 69 да предяви иск за обезщетения съгласно законодателството, чийто субект е било последно.

2. Безработно лице не може да претендира за обезщетения съгласно законодателството на държавата-членка, на чиято територия постоянно пребивава, докато има право на обезщетения съгласно разпоредбите на параграф 1, буква "а", подточка (i) или буква "б", подточка (i).

ГЛАВА 7

СЕМЕЙНИ ОБЕЗЩЕТЕНИЯ И СЕМЕЙНИ ПОМОЩИ ЗА НАЕТИ И БЕЗРАБОТНИ ЛИЦА

Раздел 1

Общи разпоредби

Член 72

Сумиране на периоди на трудова заетост

Когато съгласно законодателството на държава-членка придобиването на право на обезщетения зависи от завършването на периоди на трудова заетост, компетентната институция на тази държава взема под внимание, доколкото е необходимо, завършените периоди на трудова заетост на територията на всяка друга държава-членка като завършени съгласно собственото ѝ законодателство.

Раздел 2

Работещи и безработни лица, чиито семейства постоянно пребивават в държава-членка, различна от компетентната държава

Член 73

Работещи

1. Работещ, който е субект на законодателството на държава-членка, различна от Франция, има право на семейните обезщетения, предвидени от законодателството на първата държава-членка, за членовете на неговото семейство, които постоянно пребивават на територията на друга държава-членка все едно, че постоянно пребивават на територията на първата държава.
2. Работещ, който е субект на френското законодателство, има право, по отношение на членовете на неговото семейство, които постоянно пребивават на територията на държава-членка, различна от Франция, на семейните помощи, които са предвидени от законодателството на тази държава-членка; работещият трябва да отговаря на условията за трудова заетост, на които съгласно френското законодателство се основава правото на такива обезщетения.
3. Въпреки това, работещ, който по силата на член 14, параграф 1, буква "а" е субект на френското законодателство, има право на предвидените от френското законодателство и посочени в Приложение V семейни обезщетения за членовете на неговото семейство, които го придружават на територията на държавата-членка, в която работещият е командирован.

Член 74

Безработни лица

1. Безработно лице, което получава обезщетения за безработица съгласно законодателството на държава-членка, различна от Франция, има право на предвидените от законодателството на първата държава-членка семейни обезщетения за членовете на неговото семейство, които постоянно пребивават на територията на друга държава-членка, все едно, че постоянно пребивават на територията на първата държава.
2. Безработно лице, което получава обезщетения за безработица съгласно френското законодателство, има право, по отношение на членовете на неговото семейство, които

постоянно пребивават на територията на държава-членка, различна от Франция, на семейните помощи, които са предвидени от законодателството на държавата, на чиято територия постоянно пребивават въпросните членове на семейството.

Член 75

Предоставяне на обезщетения и възстановяване на суми

1. (а) В случаите по член 73, параграф 1 и 3, семейните обезщетения се предоставят от компетентната институция на държавата, на чието законодателство е субект работещият, а в случаите по член 74, параграф 1, от компетентната институция на държавата, съгласно чието законодателство безработното лице получава обезщетения за безработица. Те се предоставят съобразно прилаганите от тези институции разпоредби, независимо дали физическото или юридическото лице, на което се дължат тези обезщетения, постоянно или временно пребивава или се намира на територията на компетентната държава или на територията на друга държава-членка;

(б) Въпреки това, ако семейните обезщетения не се използват от лицето, на което следва да се предоставят за издръжка на членовете на семейството, компетентната институция се освобождава от юридическите си задължения, като предоставя въпросните обезщетения на физическото или юридическото лице, което действително издържа членовете на семейството, по искане на и с посредничеството на институцията по тяхното местоживееене или на определената институция, или на назначения за целта орган от компетентните органи на страната на тяхното постоянно пребиваване;

(в) Две или повече държави-членки могат да се договорят, съобразно разпоредбите на член 8, компетентната институция да предоставя дължимите семейни обезщетения съгласно законодателството на тези държави или на една от тези държави на физическото или юридическото лице, което действително издържа членовете на семейството, пряко или с посредничеството на институцията по тяхното местоживееене.

2. (а) В случаите по член 73, параграф 2 и член 74, параграф 2, семейните помощи се предоставят от институцията по местоживееене на членовете на семейството, в съответствие с прилаганото от тази институция законодателство;

(б) въпреки това, ако съгласно това законодателство помощите трябва да се предоставят на работещия, посочената в предходната алинея институция изплаща тези помощи на физическото или юридическото лице, което действително издържа членовете на семейството на мястото им на постоянно пребиваване или, по целесъобразност, пряко на членовете на семейството;

(в) компетентната институция възстановява пълния размер на предоставените помощи в съответствие с предходните алинеи. Възстановяването на суми се определя и извършва по реда, определен в посочения в член 97 регламент за прилагане.

Член 76

Правила за преимущество в случаи на натрупване на право на семейни обезщетения или семейни помощи в изпълнение на разпоредбите на член 73 и 74, поради упражняването на професионална или търговска дейност в страната по постоянно пребиваване на членовете на семейството

Правото на семейни обезщетения или семейни помощи съгласно член 73 и 74 се спира, ако поради упражняването на професионална или търговска дейност се дължат семейни обезщетения или семейни помощи и съгласно законодателството на държавата-членка, на чиято територия постоянно пребивават членовете на семейството.

ГЛАВА 8

ОБЕЗЩЕТЕНИЯ ЗА ДЕЦА НА ИЗДРЪЖКА НА ПЕНСИОНЕРИ И ОБЕЗЩЕТЕНИЯ ЗА СИРАЦИ

Член 77

Деца на издръжка на пенсионери

1. По смисъла на настоящия член, терминът “обезщетения” означава семейни помощи за лица, които получават пенсии за старост, инвалидност, трудова злополука или професионална болест, и увеличения или добавки към такива пенсии за децата на такива пенсионери, с изключение на добавките, които се отпускат съгласно осигурителни схеми за трудови злополуки и професионална болест.

2. Обезщетенията се отпускат в съответствие със следните правила, независимо от държавата-членка, на чиято територия постоянно пребивава пенсионерът или децата:

(а) на пенсионер, който получава пенсия съгласно законодателството на само една държава-членка, в съответствие със законодателството на държавата-членка, която отговаря за пенсията;

(б) на пенсионер, който получава пенсии съгласно законодателството на повече от една държава-членка:

(i) в съответствие със законодателството на тази от държавите, в която постоянно пребивава при условие, че съгласно законодателството на тази държава се придобива право на едно от обезщетенията, посочени в параграф 1, като по целесъобразност се вземат предвид разпоредбите на член 79, параграф 1, буква “а”,

или

(ii) в други случаи, в съответствие със законодателството на държавата-членка, чийто субект лицето е било най-дълго при условие, че съгласно въпросното законодателство се придобива право на едно от обезщетенията, посочени в параграф 1, като по целесъобразност се вземат предвид разпоредбите на член 79, параграф 1, буква “а”; ако съгласно това законодателство не се придобива право на обезщетение, условията за придобиване на такова право съгласно законодателствата на другите заинтересовани държави се разглеждат в низходящ ред според продължителността на завършените осигурителни периоди съгласно законодателството на тези държави-членки.

Член 78

Сиращи

1. По смисъла на настоящия член, терминът “обезщетения” означава семейни помощи, и по целесъобразност, допълнителни или специални обезщетения за сираци и пенсии за сираци, освен такива, които се отпускат съгласно осигурителни схеми за трудови злополуки и професионална болест.

2. Обезщетенията за сираци се отпускат в съответствие със следните правила, независимо от държавата-членка, на чиято територия постоянно пребивава сиракът или физическото или юридическото лице, което действително го издържа:

(а) за сирака на починал работещ, който е бил субект на законодателството на само една държава-членка, в съответствие със законодателството на тази държава;

(б) за сирака на починал работещ, който е бил субект на законодателството на няколко държави-членки:

(i) в съответствие със законодателството на държавата-членка, на чиято територия постоянно пребивава сиракът при условие, че съгласно законодателството на тази държава се придобива право на едно от обезщетенията, посочени в параграф 1, като по целесъобразност се вземат предвид разпоредбите на член 79, параграф 1, буква “а”;

(ii) в други случаи, в съответствие със законодателството на държавата-членка, чийто субект починалият работещ е бил най-дълго при условие, че съгласно въпросното законодателство се придобива право на едно от обезщетенията, посочени в параграф 1, като по целесъобразност се вземат предвид разпоредбите на член 79, параграф 1, буква “а”; ако съгласно това законодателство не се придобива право на обезщетение, условията за придобиване на такова право съгласно законодателствата на другите заинтересовани държави-членки се разглеждат в низходящ ред според продължителността на завършените осигурителни периоди съгласно законодателството на тези държави-членки.

Въпреки това, приложимото законодателство на държавата-членка за предоставяне на обезщетенията по член 77 за деца на пенсионер остава приложимо след смъртта на въпросния пенсионер по отношение на предоставянето на обезщетения за неговите сираци.

Член 79

Общи разпоредби за обезщетенията за деца на издръжка на пенсионери и за обезщетенията за сираци

1. Обезщетенията по смисъла на член 77 и 78 се предоставят в съответствие с определеното чрез прилагане на разпоредбите на тези членове законодателство, от и за сметка на институцията, която отговаря за прилагането на това законодателство все едно, че пенсионерът или починалият работещ е бил субект само на законодателството на компетентната държава-членка.

Въпреки това:

(а) ако това законодателство предвижда, че придобиването, запазването или възстановяването на правото на обезщетения зависи от продължителността на осигурителните периоди или периодите на трудова заетост, тази продължителност се

определя, като при необходимост се вземат под внимание разпоредбите на член 45 или член 72, в зависимост от случая;

(б) ако това законодателство предвижда размерът на обезщетенията да се изчислява въз основа на размера на пенсията или да зависи от продължителността на осигурителните периоди, размерът на тези обезщетения се изчислява въз основа на теоретичния размер, определен в съответствие с разпоредбите на член 46, параграф 2.

2. В случай, когато ефектът от прилагане на правилото, определено в член 77, параграф 2, буква “б”, подточка (ii) и член 78, параграф 2, буква “б”, подточка (ii), би се изразявал в това няколко държави-членки да бъдат компетентни, при еднаква продължителност на периодите, обезщетенията по смисъла на член 77 или член 78, в зависимост от случая, се отпускат в съответствие със законодателството на държавата-членка, чийто субект последно е бил работещият.

3. Правото на дължими обезщетения съгласно разпоредбите на параграф 2 и съгласно разпоредбите на член 77 и 78 се прекратява, ако децата придобият право на семейни обезщетения или семейни помощи съгласно законодателството на държава-членка по силата на това, че упражняват професионална или търговска дейност. В такъв случай заинтересованите лица се считат за членове на семейството на работещ.

ДЯЛ IV

АДМИНИСТРАТИВНА КОМИСИЯ ЗА СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ НА МИГРИРАЩИ РАБОТНИЦИ

Член 80

Състав и метод на работа

1. Към Комисията на Европейските общности се създава Административна комисия за социално осигуряване на мигриращи работници (оттук нататък наричана “административната комисия”), състояща се от по един представител на всяка държава-членка, която при необходимост се подпомага от експертни съветници. На заседанията на административната комисия присъства представител на Комисията със съвещателни функции.

2. Административната комисия се подпомага по технически въпроси от Международната служба по труда съгласно условията на сключените за целта споразумения между Европейската икономическа общност и Международната организация на труда.

3. Правилникът за работа на административната комисия се изготвя по взаимно споразумение между нейните членове.

Решенията по посочените в член 81, буква “а” въпроси на тълкуване се вземат с единодушие и им се дава необходимата гласност.

4. Секретариатът за административната комисия се осигурява от Комисията на Европейските общности.

Член 81

Задачи на административната комисия

Административната комисия има следните задачи:

(а) да разглежда всички административни въпроси и въпроси на тълкуване, произтичащи от разпоредбите на настоящия и последващите регламенти или от всяко сключено въз основа на тях споразумение или спогодба, без да се накърнява правото на заинтересованите органи, институции и лица да прибегват до процедурите и съдилищата, предвидени от законодателството на държавите-членки, настоящия регламент или Договора;

(б) да извършва всички преводи на документи във връзка с прилагането на настоящия регламент по искане на компетентните органи, институции и съдилища на държавите-членки, и по-специално преводи на подадените иски от лица, които могат да имат право на обезщетение съгласно разпоредбите на настоящия регламент;

(в) да насърчава и развива сътрудничеството между държавите-членки по въпроси от областта на социалното осигуряване, по-специално във връзка със здравните и социални мерки от общ интерес;

(г) да насърчава и развива сътрудничеството между държавите-членки с оглед ускоряване, като се отчитат постиженията в областта на техниките за административно управление, отпускането на обезщетения, по-специално дължимите съгласно настоящия регламент обезщетения за инвалидност, старост и смърт (пенсии);

(д) да обобщава факторите, които следва да се вземат под внимание за съставянето на отчети за разходите, които ще бъдат за сметка на институциите на държавите-членки съгласно разпоредбите на настоящия регламент, и да приема годишните отчети между споменатите институции;

(е) да изпълнява всякакви други функции от нейната компетентност съгласно разпоредбите на настоящия и последващите регламенти или всяко сключено въз основа на тях споразумение или спогодба;

(ж) да представя на Комисията на Европейските икономически общности предложения за изработване на последващи регламенти и за преразглеждане на настоящия и последващите регламенти.

ДЯЛ V

КОНСУЛТАТИВЕН КОМИТЕТ ПО СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ НА МИГРИРАЩИ РАБОТНИЦИ

Член 82

Създаване, състав и метод на работа

1. Създава се Консултативен комитет по социално осигуряване на мигриращи работници (оттук нататък наричан “консултативния комитет”), който се състои от общо тридесет и шест членове от всяка държава-членка:

(а) двама представители на правителството, от които поне един трябва да е член на административната комисия;

(б) двама представители на синдикати;

(в) двама представители на организации на работодателите.

За всяка от посочените по-горе категории се назначава по един заместник за всяка държава-членка.

2. Членовете на консултативния комитет и техните заместници се назначават от Съвета, който при подбора на представители на синдикати и на организации на работодателите се стреми да постигне равностойно представителство в комитета на различните заинтересовани отрасли.

Съветът публикува списъка на членовете и техните заместници в *Официален вестник на Европейските общности*.

3. Мандатът за членове и заместници е две години. Назначението им може да се подновява. При изтичане на мандата им, членовете и заместниците остават на длъжност, докато бъдат сменени или до подновяване на назначението им.

4. Консултативният комитет се председателства от представител на Комисията. Председателят няма право на глас.

5. Консултативният комитет заседава най-малко веднъж годишно. Той се свиква на заседание от председателя, по негов почин или въз основа на отправена до него писмена молба от най-малко една трета от членовете. Молбата трябва да съдържа конкретни предложения относно дневния ред.

6. При извънредни обстоятелства, по предложение на председателя, консултативният комитет може да вземе решение да се консултира с всяко лице или представители на организации с богат опит по въпроси от областта на социалното осигуряване. Освен това, комитетът получава техническа помощ от Международната служба по труда при същите условия, както административната комисия, съгласно условията на сключеното споразумение между Европейската икономическа общност и Международната организация на труда.

7. В становищата и предложенията на консултативния комитет трябва да са посочени мотивите, на които те се основават. Те се произнасят с абсолютно мнозинство при редовно проведено гласуване.

Правилникът за работа на комитета се изготвя с мнозинство на неговите членове и се одобрява от Съвета, след получаване на становището на Комисията.

8. Секретариатът за консултативния комитет се осигурява от Комисията на Европейските общности.

Член 83

Задачи на консултативния комитет

Консултативният комитет е оправомощен, по искане на Комисията на Европейските общности, на административната комисия или по свой почин:

(а) да разглежда общи или принципни въпроси и проблеми, произтичащи от прилагането на приетите регламенти съгласно разпоредбите на член 51 от Договора;

(б) да формулира становища по даден въпрос за административната комисия и предложения за евентуално преразглеждане на регламентите.

ДЯЛ VI

РАЗНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 84

Сътрудничество между компетентните органи

1. Компетентните органи на държавите-членки взаимно си съобщават цялата информация във връзка с:

(а) предприетите мерки за прилагане на настоящия регламент;

(б) промените в законодателството им, които има вероятност да засягат прилагането на настоящия регламент.

2. С оглед прилагане на настоящия регламент, органите и институциите на държавите-членки оказват съдействие и действат така, сякаш прилагат собственото си законодателство. По правило, предоставяното от споменатите органи и институции административно съдействие е безвъзмездно. Въпреки това, компетентните органи на държавите-членки могат да дават съгласие за възстановяване на някои разходи.

3. С оглед прилагане на настоящия регламент, органите и институциите на държавите-членки могат да комуникират пряко помежду си и със заинтересованите лица или техни представители.

4. Органите, институциите и съдилищата на дадена държава-членка не могат да отхвърлят представени им искове или други документи на основание, че същите са написани на официалния език на друга държава-членка. По целесъобразност, те прилагат разпоредбите на член 81, буква "б".

Член 85

Освобождаване от или намаляване на данъци – Освобождаване от изискване за заверка

1. Всяко предвидено в законодателството на дадена държава-членка освобождаване от или намаляване на данъци, държавни, нотариални или регистрационни такси по отношение на удостоверения или документи, които се изисква да бъдат представени съгласно законодателството на тази държава, важат за сходни документи, които се изисква да бъдат представени съгласно законодателството на друга държава-членка или настоящия регламент.

2. Всички декларации, документи или удостоверения от всякакво естество, които се изисква да бъдат представени съгласно настоящия регламент, са освободени от изискване за заверка от дипломатически или консулски органи.

Член 86

Искове, декларации или жалби, представени пред орган, институция или съд на държава-членка, различна от компетентната държава

Всеки иск, декларация или жалба, които с оглед спазване на законодателството на дадена държава-членка е трябвало да бъдат подадени в определен срок пред орган, институция или съд на тази държава, са допустими, ако са подадени в същия срок пред съответстващ орган, институция или съд на друга държава-членка. В такъв случай органът, институцията или съдът, които получават иска, декларацията или жалбата, незабавно ги изпращат на компетентния орган, институция или съд на първата държава, пряко или чрез компетентните органи на съответната държава-членка. Датата, на която въпросните искове, декларации или жалби са подадени пред органа, институцията или съда на втората държава, се счита за дата на подаването им пред компетентния орган, институция или съд.

Член 87

Медицински прегледи

1. По искане на компетентната институция, медицинските прегледи, предвидени от законодателството на една държава-членка, могат да се извършват на територията на друга държава-членка от институцията по местопребиваване или местоживеене на лицето, което има право на обезщетения, при условията, предвидени в посочения в член 97 регламент за прилагане, или, ако това условие не бъде изпълнено, съгласно договорените условия между компетентните органи на заинтересованите държави-членки.

2. Медицинските прегледи, извършени съгласно условията по параграф 1, се считат за извършени на територията на компетентната държава.

Член 88

Преводи от една държава-членка в друга на дължими парични суми съгласно настоящия регламент

Съобразно разпоредбите на член 106 от Договора, паричните преводи в съответствие с настоящия регламент се извършват съгласно разпоредбите на съответните действащи споразумения между заинтересованите държави-членки към момента на превода. При отсъствие на такива действащи споразумения между две държави-членки, компетентните органи на тези държави или органите, които отговарят за международните разплащания,

по взаимно споразумение определят необходимите мерки за извършване на такива преводи.

Член 89

Особен ред за прилагане на разпоредбите на някои законодателства

Особеният ред за прилагане на разпоредбите на законодателствата на някои държави-членки е посочен в Приложение V.

Член 90

Помощи за жилищно настаняване и семейни обезщетения, въведени след влизането в сила на настоящия регламент

Помощи за жилищно настаняване и, когато се касае за Люксембург, семейни обезщетения, въведени по демографски съображения след влизането в сила на настоящия регламент, не се отпускат на лица, които постоянно пребивават на територията на държава-членка, различна от компетентната държава.

Член 91

Вноски за сметка на работодатели или предприятия, които не са установени в компетентната държава

Работодател не е длъжен да плаща по-високи вноски, поради факта, че мястото му на стопанска дейност или седалището му, или мястото на стопанска дейност на неговото предприятие се намира на територията на държава-членка, различна от компетентната държава.

Член 92

Събиране на вноски

1. Дължимите вноски към институцията на една държава-членка могат да се събират на територията на друга държава-членка в съответствие с приложимия административен ред, гаранции и привилегии за събирането на дължими вноски към съответната институция на последно споменатата държава.

2. Редът за прилагане на разпоредбите на параграф 1 се урежда, доколкото е необходимо, чрез посочения в член 97 регламент за прилагане или чрез споразумения между държавите-членки. Такъв ред за прилагане може да включва процедура за принудително плащане.

Член 93

Права на институциите, които отговарят за обезщетенията спрямо задължени трети страни

1. Ако дадено лице получава обезщетения съгласно законодателството на една държава-членка за увреждане, настъпило на територията на друга държава-членка, всички права на

институцията, която отговаря за обезщетенията спрямо трети страни, които са длъжни да изплатят компенсация за увлеждането, се уреждат от следните правила:

(а) когато съгласно прилаганото от нея законодателство институцията, която отговаря за обезщетенията встъпва в правата на получателя спрямо трета страна, това встъпване в права се признава от всяка държава-членка;

(б) когато посочената институция има преки права спрямо третата страна, тези права се признават от всяка държава-членка.

2. Ако дадено лице получава обезщетения съгласно законодателството на една държава-членка за увреждане, настъпило на територията на друга държава-членка, по отношение на въпросното лице или компетентната институция се прилагат разпоредбите на посоченото законодателство, които определят случаите, в които се изключва гражданската отговорност на работодателите или на наетите от тях лица.

Разпоредбите на параграф 1 се прилагат и за всички права на институцията, която отговаря за обезщетенията спрямо работодател или наетите от него лица в случаите, когато не се изключва тяхната отговорност.

ДЯЛ VII

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 94

Разни разпоредби

1. Не се придобиват никакви права съгласно настоящия регламент за период преди датата на неговото влизане в сила.

2. За определяне на правата на обезщетения съгласно разпоредбите на настоящия регламент, се вземат предвид всички осигурителни периоди и, по целесъобразност, всички периоди на трудова заетост или постоянно пребиваване, които са завършени съгласно законодателството на дадена държава-членка преди датата на влизане в сила на регламента.

3. Съобразно разпоредбите на параграф 1, право съгласно настоящия регламент се придобива, дори и ако се касае за осигурителен случай, който се е материализирал преди датата на влизане в сила на настоящия регламент.

4. Всяко обезщетение, което не е било отпуснато или е било спряно на основание националност или местоживееие на съответното лице, се отпуска или възобновява по молба на заинтересованото лице, считано от влизането в сила на настоящия регламент при условие, че преди това определените права не са били основание за изплащане на еднократно обезщетение.

5. Правата на лице, на което е отпусната пенсия преди влизането в сила на настоящия регламент, могат да се преразгледат по молба на заинтересованото лице, като се отчитат

разпоредбите на настоящия регламент. Тази разпоредба се прилага и за другите обезщетения, посочени в член 78.

6. Ако посочената в параграф 4 или 5 молба се подаде в срок от две години от датата на влизане в сила на настоящия регламент, придобитите съгласно настоящия регламент права влизат в сила от тази дата и срещу съответните лица не може да се извършва позоваване на разпоредбите на законодателството на която и да е държава-членка относно загубата или погасяването на права по давност.

7. Ако посочената в параграф 4 или 5 молба е подадена след изтичането на двугодишния срок след влизането в сила на настоящия регламент, правата, които не са изгубени или погасени по давност, влизат в сила от датата на подаване на молбата, освен ако не се прилагат по-благоприятни разпоредби на законодателството на която и да е държава-членка.

8. В случай на склерогенна пневмокониоза, разпоредбата на член 57, параграф 3, буква “в” се прилага за парични обезщетения за професионална болест, разноските за които, при отсъствие на споразумение между заинтересованите институции, не е можело да бъдат поделени между тези институции преди датата на влизане в сила на настоящия регламент.

9. Прилагането на разпоредбите на член 73, параграф 2 не води до намаляване на съществуващи права в деня на влизане в сила на настоящия регламент. По отношение на лицата, които към тази дата получават по-благоприятни обезщетения по силата на сключени двустранни споразумения с Франция, разпоредбите на тези споразумения продължават да се прилагат за такива лица, докато същите са субекти на френското законодателство. Не се вземат под внимание прекъсвания с продължителност по-малко от един месец, нито периоди, през които се получават обезщетения за безработица или болест. Редът за прилагане на тези разпоредби се определя в посочения в член 97 регламент за прилагане.

Член 95

Приложения към настоящия регламент

Приложенията към настоящия регламент могат да се изменят и допълват с регламент, приет от Съвета по предложение на Комисията, по искане на една или повече заинтересовани държави-членки, и след получаване на становището на административната комисия.

Член 96

Уведомления съгласно някои разпоредби

1. Уведомленията по член 1, буква “к”, член 5 и член 8, параграф 2 се адресират до председателя на Съвета на Европейските общности. В тях се посочва датата на влизане в сила на въпросните закони и схеми или, в случай на уведомленията по член 1, буква “к”, датата, от която настоящият регламент се прилага за схемите, посочени в декларациите на държавите-членки.

2. Получените уведомления в съответствие с разпоредбите на параграф 1 се публикуват в *Официален вестник на Европейските общности*.

Член 97

Регламент за прилагане

Редът за прилагане на настоящия регламент се определя в допълнителен регламент.

Член 98

Преразглеждане на проблема с изплащането на семейни обезщетения

По предложение на Комисията, Съветът преразглежда преди 1 януари 1973 г. цялостния проблем с изплащането на семейни обезщетения на членове на семейството, които не пребивават постоянно на територията на компетентната държава, с оглед намиране на единно решение за всички държави-членки.

Член 99

Влизане в сила

Настоящият регламент влиза в сила на първо число от седмия месец след публикуване на посочения в член 97 регламент за прилагане в *Официален вестник на Европейските общности*.

Тези два регламента отменят следните регламенти:

- Регламент на Съвета № 3 относно социалното осигуряване на мигриращи работници,
- Регламент на Съвета № 4 за определяне на реда за прилагане и допълнителни разпоредби във връзка с Регламент № 3⁶, и
- Регламент на Съвета № 36/63/ЕИО от 2 април 1963 г. относно социалното осигуряване на работещите в крайгранични райони⁷.

Въпреки това, разпоредбите на член 82 и 83 относно създаването на консултативния комитет влизат в сила в деня на публикуване на посочения в член 97 регламент за прилагане.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и е пряко приложим във всички държави-членки.

Съставено в Люксембург на 14 юни 1971 година.

За Съвета
Председател
М. КОЙНАТ

⁶ ОВ, бр. 30, 16.12.1958 г., стр. 597/58.

⁷ ОВ, бр. 62, 20.04.1963 г., стр. 1314/63.

ПРИЛОЖЕНИЕ I

(член 1, буква “х” от регламента)

Специални помощи за раждане на дете, които съгласно член 1, буква “х” са изключени от приложното поле на регламента

А. БЕЛГИЯ

Помощи за раждане на дете

Б. ГЕРМАНИЯ

Няма.

В. ФРАНЦИЯ

(а) Помощи за отглеждане на малко дете

(б) Помощи за майчинство съгласно кодекса за социално осигуряване (code de la sécurité sociale)

Г. ИТАЛИЯ

Няма.

Д. ЛЮКСЕМБУРГ

Помощи за раждане на дете

Е. ХОЛАНДИЯ

Няма.

ПРИЛОЖЕНИЕ II

(член 7, параграф 2, буква “в” и член 3, параграф 3 от регламента)

Разпоредби на конвенции за социално осигуряване, които остават приложими, независимо от разпоредбите на член 6 от регламента – Разпоредби на конвенции за социално осигуряване, които не се прилагат за всички лица, за които се прилага регламентът

ОБЩИ КОМЕНТАРИ

1. Доколкото разпоредбите, съдържащи се в настоящото приложение, предвиждат препратки към разпоредбите на други конвенции, тези препратки се заменят с препратки към съответните разпоредби на настоящия регламент, освен ако самите разпоредби на въпросните конвенции не се съдържат в настоящото приложение.
2. Клаузата за прекратяване, предвидена в конвенция в областта на социалното осигуряване, някои от чиито разпоредби се съдържат в настоящото приложение, продължава да се прилага по отношение на тези разпоредби.

А

Разпоредби на конвенции за социално осигуряване, които остават приложими, независимо от разпоредбите на член 6 от регламента

(член 7, параграф 2, буква “в” от регламента)

1. БЕЛГИЯ-ГЕРМАНИЯ

- (а) Член 3 и 4 от заключителния протокол от 7 декември 1957 г. към общата конвенция от същата дата, в редакцията на текста, която фигурира в допълнителния протокол от 10 ноември 1960 г.
- (б) Допълнително споразумение № 3 от 7 декември 1957 г. към общата конвенция от същата дата, в редакцията на текста, която фигурира в допълнителния протокол от 10 ноември 1960 г. (изплащане на пенсии за периода преди влизането в сила на общата конвенция).

2. БЕЛГИЯ-ФРАНЦИЯ

- (а) Член 13, 16 и 23 от допълнителното споразумение от 17 януари 1948 г. към общата конвенция от същата дата (работещи в мини и сходни предприятия).
- (б) Размяната на писма от 27 февруари 1953 г. (прилагане на член 4, параграф 2 от общата конвенция от 17 януари 1948 г.).
- (в) Размяната на писма от 29 юли 1953 г. относно помощите за възрастни наети лица.

3. БЕЛГИЯ-ИТАЛИЯ

Член 29 от конвенцията от 30 април 1948 г.

4. БЕЛГИЯ-ЛЮКСЕМБУРГ

Член 3, 4, 5, 6 и 7 от конвенцията от 16 ноември 1959 г., в редакцията на текста, която фигурира в конвенцията от 12 февруари 1964 г. (работещи в крайгранични райони).

5. БЕЛГИЯ-ХОЛАНДИЯ

Няма.

6. ГЕРМАНИЯ-ФРАНЦИЯ

(а) Член 11, параграф 1, член 16, алинея втора и член 19 от общата конвенция от 10 юли 1950 г.;

(б) Член 9 от Допълнително споразумение № 1 от 10 юли 1950 г. към общата конвенция от същата дата (работещи в мини и сходни предприятия);

(в) Допълнително споразумение № 4 от 10 юли 1950 г. към общата конвенция от същата дата, в редакцията на текста, която фигурира в добавения Раздел № 2 от 18 юни 1955 г.;

(г) Дял I и III от добавения Раздел № 2 от 18 юни 1955 г.;

(д) Точка 6, 7 и 8 от общия протокол от 10 юли 1950 г. към общата конвенция от същата дата;

(е) Дял II, III и IV от споразумението от 20 декември 1963 г. (социално осигуряване в областта Саар).

7. ГЕРМАНИЯ-ИТАЛИЯ

(а) Член 3, параграф 2, член 23, параграф 2, член 26 и 36, параграф 3 от конвенцията от 5 май 1953 г. (социална осигуровка);

(б) Допълнителното споразумение от 12 май 1953 г. към конвенцията от 5 май 1953 г. (изплащане на пенсии за периода преди влизането в сила на конвенцията).

8. ГЕРМАНИЯ-ЛЮКСЕМБУРГ

Член 4, 5, 6 и 7 от договора от 11 юли 1959 г. (уреждане на спора между Германия и Люксембург) и член 11, параграф 2, буква "б" от конвенцията от 14 юли 1960 г. (обезщетения за болест и майчинство за лица, които са избрали за тях да се прилага законодателството на страната, от която идват).

9. ГЕРМАНИЯ-ХОЛАНДИЯ

(а) Член 3, параграф 2 от конвенцията от 29 март 1951 г.;

(б) Член 2 и 3 от Допълнително споразумение № 4 от 21 декември 1956 г. към конвенцията от 29 март 1951 г. (уреждане на придобити права от датски работници съгласно германската схема за социално осигуряване в периода между 13 май 1940 г. и 1 септември 1945 г.).

10. ФРАНЦИЯ-ИТАЛИЯ

(а) Член 20 и 24 от общата конвенция от 31 март 1948 г.;

(б) Размяната на писма от 3 март 1956 г. (обезщетения за болест за сезонни работници в селското стопанство).

11. ФРАНЦИЯ-ЛЮКСЕМБУРГ

Член 11 и 14 от допълнителното споразумение от 12 ноември 1949 г. към общата конвенция от същата дата (работещи в мини и сходни предприятия).

12. ФРАНЦИЯ-ХОЛАНДИЯ

Член 11 от допълнителното споразумение от 1 юни 1954 г. към общата конвенция от 7 януари 1950 г. (работещи в мини и сходни предприятия).

13. ИТАЛИЯ-ЛЮКСЕМБУРГ

Член 18, параграф 2 и член 24 от общата конвенция от 29 май 1951 г.

14. ИТАЛИЯ-ХОЛАНДИЯ

Член 21, параграф 2 от общата конвенция от 28 октомври 1952 г.

15. ЛЮКСЕМБУРГ-ХОЛАНДИЯ

Няма.

Б

Разпоредби на конвенции, които не се прилагат за всички лица, за които се прилага регламентът

(член 3, параграф 3 от регламента)

1. БЕЛГИЯ-ГЕРМАНИЯ

(а) Член 3 и 4 от заключителния протокол от 7 декември 1957 г. към общата конвенция от същата дата, в редакцията на текста, която фигурира в допълнителния протокол от 10 ноември 1960 г.;

(б) Допълнително споразумение № 3 от 7 декември 1957 г. към общата конвенция от същата дата, в редакцията на текста, която фигурира в допълнителния протокол от 10 ноември 1960 г. (изплащане на пенсии за периода преди влизането в сила на конвенцията).

2. БЕЛГИЯ-ФРАНЦИЯ

(а) Размяната на писма от 29 юли 1953 г. относно помощите за възрастни наети лица;

(б) Член 23 от допълнителното споразумение от 17 януари 1948 г. към общата конвенция от същата дата (работещи в мини и схони предприятия);

(в) Размяната на писма от 27 февруари 1953 г. (прилагане на член 4, параграф 2 от общата конвенция от 17 януари 1948 г.).

3. БЕЛГИЯ-ИТАЛИЯ

Няма.

4. БЕЛГИЯ-ЛЮКСЕМБУРГ

Няма.

5. БЕЛГИЯ-ХОЛАНДИЯ

Няма.

6. ГЕРМАНИЯ-ФРАНЦИЯ

(а) Член 16, параграф 2 и член 19 от общата конвенция от 10 юли 1950 г.;

(б) Допълнително споразумение № 4 от 10 юли 1950 г. към общата конвенция от същата дата, в редакцията на текста, която фигурира в добавения Раздел № 2 от 18 юни 1955 г.;

(в) Дял I и III от добавения Раздел № 2 от 18 юни 1955 г.;

(г) Точка 6, 7 и 8 от общия протокол от 10 юли 1950 г. към общата конвенция от същата дата;

(д) Дял II, III и IV от споразумението от 20 декември 1963 г. (социално осигуряване в областта Саар).

7. ГЕРМАНИЯ-ИТАЛИЯ

(а) Член 3, параграф 2 и член 26 от конвенцията от 5 май 1953 г. (социална осигуровка);

(б) Допълнителното споразумение от 12 май 1953 г. към конвенцията от 5 май 1953 г. (изплащане на дължими пенсии за периода преди влизането в сила на конвенцията).

8. ГЕРМАНИЯ-ЛЮКСЕМБУРГ

Член 4, 5, 6 и 7 от договора от 11 юли 1959 г. (уреждане на спора между Германия и Люксембург).

9. ГЕРМАНИЯ-ХОЛАНДИЯ

(а) Член 3, параграф 2 от конвенцията от 29 март 1951 г.;

(б) Член 2 и 3 от Допълнително споразумение № 4 от 21 декември 1956 г. към конвенцията от 29 март 1951 г. (уреждане на придобити права от датски работници

съгласно германската схема за социално осигуряване в периода между 13 май 1940 г. и 1 септември 1945 г.).

10. ФРАНЦИЯ-ИТАЛИЯ

(а) Член 20 и 24 от общата конвенция от 31 март 1948 г.;

(б) Размяната на писма от 3 март 1956 г. (обезщетения за болест за сезонни работници в селското стопанство).

11. ФРАНЦИЯ-ЛЮКСЕМБУРГ

Няма.

12. ФРАНЦИЯ-ХОЛАНДИЯ

Няма.

13. ИТАЛИЯ-ЛЮКСЕМБУРГ

Няма.

14. ИТАЛИЯ-ХОЛАНДИЯ

Няма.

15. ЛЮКСЕМБУРГ-ХОЛАНДИЯ

Няма.

ПРИЛОЖЕНИЕ III

(член 37, параграф 2 от регламента)

Законодателства, посочени в член 37, параграф 1 от регламента, съгласно които размерът на обезщетенията за инвалидност не зависи от продължителността на осигурителните периоди

А. БЕЛГИЯ

Законодателството относно общата схема за инвалидност, специалната схема за инвалидност за миньори и специалната схема за моряци в търговския флот.

Б. ГЕРМАНИЯ

Няма.

В. ФРАНЦИЯ

Всички законодателства относно осигуровката за инвалидност, с изключение на законодателството относно осигуровката за инвалидност по схемата за социално осигуряване на моряци.

Г. ИТАЛИЯ

Няма.

Д. ЛЮКСЕМБУРГ

Няма.

Е. ХОЛАНДИЯ

Законът от 18 февруари 1966 г. за осигуровката за нетрудоспособност.

ПРИЛОЖЕНИЕ IV

(член 40, параграф 4 от регламента)

Съответствие между законодателствата на държавите-членки относно условията във връзка със степента на инвалидност

БЕЛГИЯ

Държави-членки	Схеми, прилагани от институции на държави-членки, които са взели решение за признаване на степента на инвалидност	Схеми, прилагани от белгийски институции, по които решенията са задължителни в случай на съответствие			
		Обща схема	Схема за миньори		Схема за моряци
			Обща инвалидност	Професионална инвалидност	
ФРАНЦИЯ	1. Обща схема:				
	- Група III (постоянен придружител)	Съответствие	Съответствие	Съответствие	Съответствие
	- Група II	Съответствие	Съответствие	Съответствие	Съответствие
	- Група I	Съответствие	Съответствие	Съответствие	Съответствие
	2. Схема за селското стопанство:				
	- Пълна обща инвалидност	Съответствие	Съответствие	Съответствие	Съответствие
	- Две трети обща инвалидност	Съответствие	Съответствие	Съответствие	Съответствие
	- Постоянен придружител	Съответствие	Съответствие	Съответствие	Съответствие
	3. Схема за миньори:				
	- Частична обща инвалидност	Съответствие	Съответствие	Съответствие	Съответствие
	- Постоянен придружител	Съответствие	Съответствие	Съответствие	Съответствие
	- Професионална инвалидност	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие
	4. Схема за моряци:				
- Обща инвалидност	Съответствие	Съответствие	Съответствие	Съответствие	
- Постоянен придружител	Съответствие	Съответствие	Съответствие	Съответствие	
- Професионална инвалидност	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	
ИТАЛИЯ	1. Обща схема:				
	- Инвалидност – работници	Съответствие	Съответствие	Съответствие	Съответствие
	- Инвалидност - служители	Съответствие	Съответствие	Съответствие	Съответствие
2. Схема за моряци:					
- Негодност за мореплаване	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	
ЛЮКСЕМ-БУРГ	- Инвалидност – работници	Съответствие	Съответствие	Съответствие	Съответствие
	- Инвалидност - служители	Съответствие	Съответствие	Съответствие	Съответствие

ФРАНЦИЯ

Държави-членки	Схеми, прилагани от институции на държави-членки, които са взели решение за признаване на степента на инвалидност	Схеми, прилагани от френски институции, по които решенията са задължителни в случай на съответствие											
		Обща схема			Схема за селското стопанство			Схема за миньори			Схема за моряци		
		Група I	Група II	Група III Постоянен придружител	2/3 инвалидност	Пълна инвалидност	Постоянен придружител	2/3 обща инвалидност	Постоянен придружител	Професионална инвалидност	2/3 обща инвалидност	Пълна професионална инвалидност	Постоянен придружител
БЕЛГИЯ	1. Обща схема:	Съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие
	2. Схема за миньори: - частична обща инвалидност - професионална инвалидност	Съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие
	3. Схема за моряци	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие ⁽²⁾	Няма съответствие	Няма съответствие
ИТАЛИЯ	1. Обща схема: - инвалидност - работници - инвалидност - служители	Съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие
	2. Схема за моряци: - негодност за мореплаване	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие
ЛЮКСЕМ-БУРГ	Инвалидност - работници	Съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие
	Инвалидност - служители	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие

⁽¹⁾ Доколкото признатата от белгийските институции инвалидност е обща инвалидност.

⁽²⁾ Само, ако белгийската институция е признала, че работникът е негоден за работа под или над земята.

ИТАЛИЯ

Държави-членки	Схеми, прилагани от институции на държави-членки, които са взели решение за признаване на степента на инвалидност	Схеми, прилагани от италиански институции, по които решенията са задължителни в случай на съответствие		
		Обща схема		Моряци Негодност за мореплаване
		Работници	Служители	
БЕЛГИЯ	1. Обща схема:	Съответствие	Съответствие	Няма съответствие
	2. Схема за миньори: - частична обща инвалидност	Съответствие	Съответствие	Няма съответствие
	- професионална инвалидност	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие
	3. Схема за моряци: - негодност за мореплаване	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие
ФРАНЦИЯ	1. Обща схема: - Група III (постоянен придружител)	Съответствие	Съответствие	Няма съответствие
	- Група II	Съответствие	Съответствие	Няма съответствие
	- Група I	Съответствие	Съответствие	Няма съответствие
	2. Схема за селското стопанство: - пълна обща инвалидност	Съответствие	Съответствие	Няма съответствие
	- частична обща инвалидност	Съответствие	Съответствие	Няма съответствие
	- постоянен придружител	Съответствие	Съответствие	Няма съответствие
	3. Схема за миньори: - частична обща инвалидност	Съответствие	Съответствие	Няма съответствие
	- постоянен придружител	Съответствие	Съответствие	Няма съответствие
	- професионална инвалидност	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие
	4. Схема за моряци: - частична обща инвалидност	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие
	- постоянен придружител	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие
	- професионална инвалидност	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие
ЛЮКСЕМ-БУРГ	- Инвалидност – работници	Съответствие	Съответствие	Няма съответствие
	- Инвалидност - служители	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие

ЛЮКСЕМБУРГ

Държави-членки	Схеми, прилагани от институции на държави-членки, които са взели решение за признаване на степента на инвалидност	Схеми, прилагани от люксембургски институции, по които решенията са задължителни в случай на съответствие	
		Инвалидност – работници	Инвалидност - служители
БЕЛГИЯ	1. Обща схема	Съответствие	Съответствие
	2. Схема за миньори: - частична обща инвалидност - професионална инвалидност	Съответствие Няма съответствие	Съответствие Няма съответствие
	3. Схема за моряци	Съответствие ⁽¹⁾	Съответствие ⁽¹⁾
ФРАНЦИЯ	1. Обща схема: - Група III (постоянен придружител) - Група II - Група I	Съответствие Съответствие Съответствие	Съответствие Съответствие Съответствие
	2. Схема за селското стопанство: - пълна обща инвалидност - две трети обща инвалидност - постоянен придружител	Съответствие Съответствие Съответствие	Съответствие Съответствие Съответствие
	3. Схема за миньори: - две трети обща инвалидност - постоянен придружител - професионална инвалидност	Съответствие Съответствие Няма съответствие	Съответствие Съответствие Няма съответствие
	4. Схема за моряци: - частична обща инвалидност - постоянен придружител - професионална инвалидност	Съответствие Съответствие Няма съответствие	Съответствие Съответствие Няма съответствие
ИТАЛИЯ	1. Обща схема: - Инвалидност – работници	Съответствие	Съответствие
	- Инвалидност - служители	Няма съответствие	Съответствие
	2. Схема за моряци: - Негодност за мореплаване		

⁽¹⁾ Доколкото признатата от белгийската институция инвалидност е обща инвалидност.

ПРИЛОЖЕНИЕ V

(член 89 от регламента)

Особен ред за прилагане на законодателството на някои държави-членки

А. БЕЛГИЯ

1. Разпоредбите на член 1, буква "а", подточка (i) от регламента не се прилагат за самоосигуряващи се лица или други лица, които получават медицинско обслужване съгласно закона от 9 август 1963 г. за създаването и организацията на схема за задължително осигуряване за болест и инвалидност, освен ако по отношение на това обслужване не получават същата закрила като наети лица.

2. За прилагането на разпоредбите на Глава 7 и 8 от Дял III на регламента от компетентната белгийска институция, детето се счита за отгледано в държавата-членка, на чиято територия постоянно пребивава.

3. По смисъла на член 46, параграф 2 от регламента, завършените осигурителни периоди за старост съгласно белгийското законодателство преди 1 януари 1945 г. се считат и за завършени осигурителни периоди съгласно белгийското законодателство по общата схема за инвалидност и схемата за моряци.

Б. ГЕРМАНИЯ

1. (а) При отсъствие на съществуваща разпоредба съгласно германското законодателство за осигуровка за злополука, германските институции предоставят в съответствие с това законодателство и компенсация за трудови злополуки (и професионални болести), които са настъпили в Алзас-Лорен преди 1 януари 1919 г., отговорността за чиито разходи не е поета от френски институции в изпълнение на решението на Съвета на Лигата на нациите от 21 юни 1921 г. (*Reichsgesetzblatt*, стр. 1289), когато съответното лице или неговите наследници постоянно пребивават в държава-членка;

(б) Разпоредбите на член 10 от регламента не засягат разпоредбите, съгласно които злополуките (и професионалните болести), които настъпват извън територията на Федерална република Германия и завършените периоди извън тази територия не дават основание за обезщетения или дават такова основание само при определени условия, когато лицата, които имат право на такива обезщетения постоянно пребивават извън територията на Федерална република Германия.

2. (а) За да се определи, дали периодите, които съгласно германското законодателство се считат за периоди на прекъсване (*Ausfallzeiten*) или за допълнителни периоди (*Zurechnungszeiten*) следва да се считат за такива, плащаните задължителни вноски съгласно законодателството на друга държава-членка и осигуровката по схемата за пенсионно осигуряване на друга държава-членка се считат за платени задължителни вноски съгласно германското законодателство и за осигуровка по германската схема за пенсионно осигуряване.

При изчисляване на броя на изтеклите календарни месеци от датата на включване в осигурителната схема и материализирането на риска не се вземат под внимание попадащите между тези две дати периоди, които се зачитат съгласно законодателството на

друга държава-членка, както и периодите, през които съответното лице е получавало пенсия.

(б) Разпоредбите на алинея “а” не се прилагат за стандартния период на прекъсване (*pauschale Ausfallzeit*). Той се определя изключително въз основа на завършените осигурителни периоди в Германия.

(в) Зачитането на допълнителен период (*Zurechnungszeit*) съгласно германското законодателство за пенсионното осигуряване на миньори допълнително подлежи на условието последната платена вноска съгласно германското законодателство да е внесена в пенсионно-осигурителен фонд за миньори.

(г) За отчитане на германските заместващи периоди (*Ersatzzeiten*) се прилага само германското законодателство.

(д) По изключение от разпоредбата в алинея “г”, за осигурените лица по германската схема за пенсионно осигуряване, които постоянно са пребивавали в германските територии под холандско управление в периода от 1 януари 1948 г. до 31 юли 1963 г., се прилага следната разпоредба: с оглед отчитане на германските заместващи периоди (*Ersatzzeiten*) по смисъла на член 1251, параграф 2 от германския закон за социалното осигуряване (*RVO*) или съответстващи разпоредби, плащането на вноски по холандски осигурителни схеми през този период се приравнява на период на трудова заетост или упражняване на дейност, която подлежи на задължително осигуряване по смисъла на германското законодателство.

3. Когато се касае за плащания в германски осигурителни фондове за болест, задължителното плащане на вноските, посочени в член 26, параграф 2 от регламента, се спира до вземане на решение по исконите за пенсии.

4. За да се определи, дали дадено дете получава пенсия за сираци, получаването на едно от обезщетенията, посочени в член 78, или на друго семейно обезщетение, отпускано съгласно френското законодателство за малолетни лица, които постоянно пребивават във Франция, се счита за получаване на пенсия за сираци съгласно германското законодателство.

5. Ако прилагането на регламента или на последващи регламенти за социално осигуряване предполага извънредни разходи за някои институции, които се занимават с осигуровки за болест, тези разходи могат изцяло или частично да се възстановяват. Федералното сдружение на регионалните фондове за болест, като орган за връзка (осигуровки за болест), взема решенията за такова възстановяване на разходи чрез общо споразумение с другите централни сдружения на фондовете за болест. Необходимите средства за извършване на такова възстановяване на разходи се осигуряват чрез данъци, които се налагат на всички институции, занимаващи се с осигуровки за болест, съразмерно на броя на осигурените при тях лица през предходните години, включително пенсиониранията лица.

6. Ако компетентната институция за отпускането на семейни обезщетения в съответствие с Глава 7 от Дял III на регламента е германска институция, задължително осигурено лице за риска безработица или лице, което в резултат на такава осигуровка получава парични обезщетения по осигуровка за болест или съпоставими обезщетения, се счита за работещ (член 1, буква “а” от регламента).

В. ФРАНЦИЯ

1. (а) Помощите за възрастни наети лица се отпускат, съгласно предвидените от френското законодателство условия за френски работещи, на всички работещи, които са граждани на други държави-членки, и които в момента на предявяване на иска постоянно пребивават на френска територия.

(б) Същото важи за бежанци и за лица без гражданство.

(в) Разпоредбите на регламента не засягат разпоредбите на френското законодателство, съгласно които за придобиване на правото на помощи за възрастни наети лица под внимание се вземат само периодите на работа като наети лица или приравнените на тях периоди, които са завършени на територията на европейските и отвъдморските департаменти (Гваделупа, Гаяна, Мартиник и Реюнион) на Република Франция.

2. Специалните помощи и обезщетението с натрупване, които са предвидени от специалното законодателство за социалното осигуряване на работещите в мини, се предоставят само на работещите, които са наети на работа във френски мини.

3. Закон № 65-655 от 10 юли 1965 г., който предоставя на френските граждани, които упражняват или са упражнявали професионална или търговска дейност в чужбина правото да се включат в схема за доброволно осигуряване за старост, се прилага за граждани на други държави-членки при следните условия:

- професионалната или търговската дейност, която поражда право на доброволно осигуряване съгласно френската система, не трябва да се упражнява или да е била упражнявана нито на френска територия, нито на територията на държавата-членка, чийто гражданин е работещият;

- при предявяване на иска си работещият трябва да представи доказателства, че постоянно е пребивавал във Франция в продължение на най-малко десет последователни години, или че задължително или по избор непрекъснато е бил субект на френското законодателство в продължение на същия период от време.

4. По смисъла на член 73, параграф 3 от регламента, изразът “семеини обезщетения” включва:

(а) помощите за отглеждане на малко дете, предвидени в член L 516 от Кодекса за социално осигуряване;

(б) семейните помощи, предвидени в член L 524 и L 531 от Кодекса за социално осигуряване;

(в) компенсационните помощи за насрочени данъци, предвидени в член L 532 от Кодекса за социално осигуряване;

Въпреки това, това обезщетение може да се изплаща само, ако получената надница или заплата през срока на командироването подлежи на подоходно облагане във Франция;

(г) еднократната добавка към надницата или заплата, предвидена в член L 533 от Кодекса за социално осигуряване.

Г. ИТАЛИЯ

Няма.

Д. ЛЮКСЕМБУРГ

По изключение от разпоредбите на член 94, параграф 2 от регламента, осигурителните периоди или приравнените на тях периоди, които са завършени съгласно люксембургското законодателство за осигуровките за пенсия за инвалидност, старост или смърт преди 1 януари 1946 г., се вземат под внимание с оглед прилагането на това законодателство само, ако правата, които са в процес на придобиване следва да бъдат запазени до 1 януари 1959 г. или впоследствие да бъдат възстановени само в съответствие с това законодателство или в съответствие с действащи или подлежащи на сключване двустранни конвенции. Когато се прилагат няколко двустранни конвенции, осигурителните периоди или приравнените на тях периоди се вземат под внимание, считано от най-ранната от тези дати.

Е. ХОЛАНДИЯ

1. Осигуровка за болест за пенсионери, получаващи пенсия за старост

(а) По смисъла на член 27 и/или 28, лице, което получава пенсия за старост съгласно холандското законодателство и пенсия съгласно законодателството на друга държава-членка, се счита, че има право на непарични обезщетения, ако, по целесъобразност при отчитане на разпоредбите на член 9, лицето отговаря на необходимите условия за придобиване на право на доброволно осигуряване за болест за възрастни лица.

(б) Размерът на вноската за доброволно осигуряване за болест за възрастни лица, по отношение на съответните лица, които постоянно пребивават в една от другите държави-членки, възлиза на половината от направените в Холандия средни разходи за медицинско лечение на възрастно лице или на членове на неговото семейство.

2. Прилагане на холандското законодателство за общото осигуряване за старост

(а) Осигурителните периоди преди 1 януари 1957 г., през които получател, който не отговаря на условията за признаване на тези години за осигурителни периоди, постоянно е пребивавал на територията на Холандия след 15-годишна възраст, или през които, докато постоянно пребивава на територията на друга държава-членка, е упражнявал дейност като наето лице в Холандия за установен в тази страна работодател, също се считат за завършени осигурителни периоди съгласно холандското законодателство за общото осигуряване за старост.

(б) Периодите, които следва да се вземат под внимание съгласно разпоредбите на алинея "а" по-горе, не се вземат под внимание, ако съвпадат с периоди, които са взети под внимание за изчисляването на дължимата пенсия съгласно законодателството на друга държава-членка по отношение на осигуряването за старост.

(в) По отношение на омъжена жена, чийто съпруг има право на пенсия съгласно холандското законодателство за общото осигуряване за старост, периодите на брак преди датата, на която тя е навършила шестдесет и петгодишна възраст, и през които постоянно е пребивавала на територията на една или повече държави-членки също се вземат под

внимание като осигурителни периоди, доколкото тези периоди съвпадат със завършените от съпруга ѝ осигурителни периоди съгласно това законодателство и с периодите, които следва да бъдат взети предвид съгласно разпоредбите на алинея “а”.

(г) Периодите, които следва да бъдат взети под внимание съгласно разпоредбите на алинея “а”, не се вземат под внимание, когато съвпадат с периоди, които са взети предвид за изчисляването на дължимата пенсия на въпросната омъжена жена съгласно законодателството за осигуряване за старост на друга държава-членка или с периоди, през които тя е получавала пенсия за старост съгласно това законодателство.

(д) Разпоредбите на двете предходни алинеи се прилагат по аналогия за жена, която е била омъжена и чийто съпруг е бил субект на холандското законодателство за осигуряване за старост, или за когото се счита, че има завършени осигурителни периоди съгласно разпоредбите на алинея “а”.

(е) Посочените в алинея “а” и “в” периоди се вземат под внимание за изчисляването на пенсията за старост само, ако съответното лице постоянно е пребивавало в продължение на шест години на територията на една или повече държави-членки след петдесет и деветгодишна възраст и дотогава, докато лицето постоянно пребивава на територията на една от тези държави-членки.

3. Прилагане на холандското законодателство за общото осигуряване за овдовели съпрузи и сираци

(а) По смисъла на член 46, параграф 2 от регламента, периодите преди 1 октомври 1959 г., през които работещият постоянно е пребивавал на територията на Холандия след петнадесетгодишна възраст или периодите, през които, докато постоянно пребивава на територията на друга държава-членка, е упражнявал дейност като наето лице в Холандия за установен в тази страна работодател, също се считат за завършени осигурителни периоди съгласно холандското законодателство за общото осигуряване за овдовели съпрузи и сираци.

(б) Периодите, които следва да бъдат взети под внимание съгласно разпоредбите на алинея “а”, не се вземат под внимание, когато съвпадат със завършените осигурителни периоди съгласно законодателството на друга държава за наследствените пенсии.

4. Прилагане на холандското законодателство за осигуряването за нетрудоспособност

(а) По смисъла на член 46, параграф 2 от регламента, периодите на платена трудова заетост и приравнените към тях периоди, които са завършени съгласно холандското законодателство преди 1 юли 1967 г. се считат и за завършени осигурителни периоди съгласно холандското законодателство за осигуряването за нетрудоспособност.

(б) Периодите, които следва да бъдат взети под внимание съгласно разпоредбите на алинея “а”, се считат за завършени осигурителни периоди съгласно законодателство от типа, посочен в член 37, параграф 1 от регламента.